UNIVERSAL LIBRARY
127 554
UNIVERSAL LIBRARY

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

IX.

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,
S. J.

Leipzig. 1890.

PRINTED IN GERMANY

Reprinted by
JOHNSON REPRINT CORPORATION
New York and London

SEQUENTIAE INEDITAE.

Liturgische Prosen

des

Mittelalters

aus

Handschriften und Wiegendrucken.

Zweite Folge

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

Einleitung.

Wenn ich diesem Hefte einige einleitende Worte vorausschicke, obschon dasselbe lediglich eine Fortsetzung des vorhergehenden ist, und obschon ich das zum Verständnis der strophischen Gliederung der Sequenzen Notwendige bereits im Vorworte zum VII. Hefte dieser Sammlung gesagt habe, so geschieht es, um an einem interessanten Beispiele die dort vertretenen Anschauungen zu bestätigen.

Die Handschrift 909 der Bibliothèque Nationale (vgl. deren kurze Beschreibung Anal. hymn. VII, 9) enthält, von gleichzeitiger Hand zugeschrieben, eine versifizierte Legende de sancto Martyrio, deren poetische Form die der Sequenzen ist, und zwar wiederholt sich dasselbe Sequenz-Schema nicht weniger als viermal. Ausdrücklich wird jedesmal der Wiederaufnahme der Melodie Erwähnung gethan. Es läfst sich also an dieser Sequenz wie kaum an einer anderen prüfen, ob die Absätze innerhalb einer und derselben clausula eine bestimmte Stelle haben oder der Willkür unterliegen. Denn es ist undenkbar, dafs sie rein aus Zufall vier- oder richtiger achtmal hintereinander sich decken. Da aber unser Gedicht inhaltlich nicht zur Hymnendichtung zählt, sondern der episch-beschreibenden Legendendichtung angehört, würde es nirgends in diesen Analekten, am wenigsten unter den sämmtlich liturgischen Sequenzen am Platze sein, weshalb es vielleicht nicht unangezeigt ist, demselben hier eine Stelle zu gönnen:

Versus de sancto Martyrio.

Erster Teil.

1. Eja[1]),

2a. Lyricis personet
fidibus harmonia,
consonet citharizando
carmina
subjungens rhythmica.

2b. Modulis dulciter
musicis uranica
incipe concelebrare
cantica,
mortalis vocula.

3a. In quadam regula
exstitit coenobita
in Lycaonia,

3b. Meritis excelsus,
in Christo solidatus,
in fide fervidus,

4a. Castis moribus,
dictus Martyrius,
Spiritalis praeerat
cur sanctus pater meritis.

4b. Hic ad alios
tendebat monachos
Visitandi gratia
visuros caros socios.

5a. Itaque dum pergens
iter coeptum teneret,
leprosum quendam virum
in via forte conspicit,

5b. Ulcerum quem densis
circumdatum maculis
nimis elephantina
foedarant[2]) totum vulnera,

6. Pergere volentem
ad cubile proprium,
sed nihil praevalentem,
gravatus lassitudine
nam solo
jacebat tramite.

Zweiter Teil.

1. Eja,

2a. Sacra cantilena,
semel decantata[3]),
deprome, quid Martyrius
egerit
et pauper dixerit.

2b. Hospitium namque
se dicebat habere
eodem in itinere,
quo frater
volebat tendere.

3a. Nam frater patriam
tendebat ad supernam
virtute praevia,

3b. Qua Deus et homo
jugiter Christus regnat
et semper habitat.

4a. Vir autem Dei
commotus animo
Debilisque nimiam
miserans lassitudinem

4b. Vestem humilem
a se projiciens
Tetendit in pulverem,
locavit in qua pauperem.

---

[1]) Dies erste Eja fehlt in der Hs. und ist hier ergänzt nach Analogie der übrigen Teile. — [2]) foedarat Hs. — [3]) eja semel Hs.

5a. Qua strinxit miserum
humerisque propriis
posuit atque secum
rediens inde detulit.

5b. Cumque jam foribus
proximus ecclesiae
celeraret[4]) tam sancto
cum fascis sanctus honore:

6. Currite, currite,
inquit abbas, et cito
januas reserate,
quoniam en Martyrius
omnium
deportans Dominum.

Dritter Teil.

1. Eja,

2a. Sacra cantilena,
in te bis reducta,
deprome salutiferi
divina
languidis cantica.

2b. Nam frater ut vellet
januam subintrare,
leprosus qui putabatur,
ipsius
de collo exsilit.

3a. Graviorem reddens,
cum desereret[5]), fratrem
quam collo residens.

3b. Majestas o celsa,
deitas o miranda,
virtus propitia!

4a. Qui in specie
apparens protinus,
Qua redemptor saeculi
videbitur Deus-homo,

4b. Ipso sidera
cernente[6]) penetrat
Talibusque vocibus
ostendens fratrum munera:

5a. Martyri, Martyri,
tu meam penuriam
nihil erubuisti
in terris tecum positam;

5b. Ego te coelicos
super thronos residens,
frater, non erubescam
ad patris mecum dexteram.

6. Vir quoque, Dominum
qui deportarat[7]), januas
mox ut fuit ingressus,
pater ei coenobii
ipsius
exstitit obvius.

[4]) celelaret Hs. — [5]) dereret Hs. — [6]) cercente Hs. — [7]) deportaverat.

1. Eja,

2a. Sacra cantilena,
ter[8]) reciprocata,
deprome nunc veridicis
modulis,
quid senex dixerit.

2b. Martyri, dic frater
ubi est, quem[9]) ferebas?
ad quem tunc vir sanctissimus
inquiens
respondit talibus:

3a. Hunc ego si scissem,
per pedes tenuissem
nec ita sinerem.

3b. O sancte Martyri,
Christi qui meruisti
bajulus fieri,

4a. Cur quaeris pedes
illius[10]) tangere,
Quem totum paulo ante
tulisti clausum clamyde?

4b. Nobis, petimus,
hoc ipse reposce,
Qui Deum offendimus
quotidiano scelere,

5a. Possimus ut pedes
illius attingere[11])
ipsius atque fore
perenni membra foedere.

5b. Te, Christe, poscimus
lacrimosis fletibus,
nos coeli gloriosis
adjunge piis coetibus.

6. Ut tibi patri . . .

Hier bricht die Handschrift ab, und das Weitere fehlt. Augenscheinlich beträgt aber dieser fehlende Rest nicht mehr als die Schlufsstrophe 6, da schon in Strophe 4b. der abschliefsende Gedanke eingeleitet ist. Bei den verschwindend wenigen Änderungen, die am überlieferten Texte notwendig waren, dürfte durch diese Sequenz von neuem der Beweis erbracht sein, dafs in wohlbesorgten Prosen die Pausen im Innern der clausulae bestimmte Stellen haben. Sequenzen, die dies Gesetz durchbrechen, sind daher als verwilderte zu betrachten. Vgl. Mone I. S. 235.

Lyon, den 14. März 1890.

Guido Maria Dreves.

---

[8]) tertio Hs. — [9]) est fehlt Hs. — [10]) illius pedes Hs. — [11]) adtangere H.

I.

DE TEMPORE.

1. De ss. Trinitate.

1a. Gloria tibi, trinitas,
Cujus larga nos bonitas
Illustravit gratia;

1b. Tibi laus, decus, potestas,
Te majestatis honestas
Decet et victoria.

2a. Tu ergo, factor omnium,
Coelorum, terrae, marium,
Vera sapientia;

2b. Tu Deus admirabilis
Ac incomprehensibilis
Comprehendis omnia.

3a. Tu virtus, magnanimitas,
Mansuetudo, humilitas
Tuque patientia;

3b. Tu fortis, justus et pius,
Mitis, clemens, propitius,
Tu misericordia.

4a. Tu lux lucem illuminans,
Noctem, diem conterminans
Signa per disparia;

4b. Tu qui tempora momenta
Mutas, per te elementa
Se sunt complectentia.

5a. Tu vita, via, veritas,
Omnipotens tu caritas,
Fides, spes et gratia;

5b. Tu turris fortitudinis,
Unica spes solaminis
Nobis in miseria.

6a. Fons ergo tu bonitatis,
Vultu cerne pietatis
Vota te quaerentia;

6b. Da veniam pro peccatis,
Solve nostrae vetustatis
Juga nos prementia.

7. O veneranda trinitas,
O adoranda unitas,
O vera clementia.

Miss. ms. S. Blasii saec. 12. Cod. Palat. Vindob. 1909. A. — Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 417. B. — Miss. ms. Voraviense 35 saec. 14. C. — 1b, 3 Decus et A. — 2b, 2 Atque incomprehensibilis ABC. — 3a und 3b verstellt C. — 4b, 2 Mutans C. — 4b, 3 Se sibi A.

2. De ss. Trinitate.

1. Paraclitus increatus,
Neque factus neque natus,

2a. Patri consors genitoque,
Sic procedens ab utroque,

2b. Ne sit minor potestate
Vel discretus qualitate.

3a. Pater alter, sed gignendo,
Natus alter, sed nascendo,

3b. Flamen ab his procedendo
Tres sunt, unum subsistendo.

4a. Quisque trium plenus Deus,
Non tres tamen Dii sed unus,

4b. Nam vera fides veneratur
Tres, sed unum confitetur,

5a. Dans usiae unitatem
Et personis trinitatem.

5b. In personis nulla prior,
Nulla major, nulla minor.

6a. Unaquaeque semper ipsa,
Sic est constans atque fixa,

6b. Ut nec in se varietur
Nec in ullam transmutetur.

7a. Tu solamen in labore,
Medicamen in languore,

7b. Tu in arto liberator
Et in lapsu relevator.

8a. Da fidem, spem, caritatem,
Da discretam pietatem,

8b. Da contemptum terrenorum,
Appetitum supernorum.

Cod. Admontensis 739 saec. 12. add. 13. Mit Neumen. A. — Sequent. ms. Arnesti de Pardubic anni 1360 Cod. Capit. Pragens. s. sign. Mit Mel. B. — Miss. ms. S. Coronae anni 1498 Cod. Pragens. XII C VI. C. — Miss. ms. Capit. Olomucens. 50. saec. 15. D. — Miss. ms. Kremsense saec. 15. Cod. Pragens. XII B 13. E. — Miss. ms. Pragense I D 3 saec. 15. F. — 4b, 1 fides vera C. — 5a, 2 In personis B-F. — 7a, 1 Tu ergo überzählig A-F. — 7b, 1 in alto A.

3. De ss. Trinitate.

1. O beata, veneranda
trinitas
felix, corde devoto
et adoranda
unitas.

2a. Trinum
in personis Deum,
unum in substantia,

2b. Patrem,
verbum, spiritum sanctum.
gaude, omnis anima.

3a. Haec enim divinitatis
summa est felicitas,

3b. In amplexu caritatis
quod tres unit unitas

4a. Amat pater
amatque natus,
amat spiritus sanctus,

4b. Neque minor
ipse amatus
est ipsis amantibus.

5a. Quid tam dulce, tam jucundum,
quae tanta devotio,
Quam amantis et amati
et amoris unio.

5b. Omnis gaude creatura,
haec trium dilectio
Te creavit, recreavit
dato Dei filio.

6a. En ex quanta et ad quantam
caritatem conditi

6b. In peccatis conversamur,
sed non sumus perditi.

7a. Nos amore suo unit
haec felix unio,

7b. Hoc amore satiari
verbi principio.

Miss. ms. S. Floriani XI 385. saec. 15. Zum Feste der Verklärung, zu dem der Inhalt keine Beziehung hat. — 1, 3 devota. — 3b, 1 In amplexum. — 4b, 1 Nec minor. — 4b, 2 amotis. — 4b, 3 est fehlt. — 5a, 1 tanta est. — 5a, 3 et amanti. — 5b, 2 dilectionem.

4. De ss. Trinitate.

1a. Pater, proles, sacrum flamen,
Nostrae laudis sit juvamen,
Finis et initium;

1b. Qui sanctorum sunt solamen,
Vita, splendor, pax, oramen,
Mores et stipendium.

2a. Hi sunt pares potestate,
Pares in aeternitate,
Uniformes unitate,
Gubernantes omnia.

2b. Pari gaudent bonitate,
Pari pollent dignitate,
Pari lucent claritate,
Pares sunt in gloria.

3a. Patrem nullus procreavit,
Natum pater generavit,
Sed ab his amor spiravit
Et spirat aequaliter.

3b. Amor natum humanavit,
Per quem pater reparavit
Hominem, quem sauciavit
Ligni morsus graviter.

4a. Hos distinctos in personis
Sed in esse et in donis
Idem esse credimus.

4b. Tu nos, Deus, coeli bonis
Et beatorum coronis
Frui fac, exposcimus.

Cod. Parisiens. 1343 saec. 14. — Mit Mel. Vgl. die Bemerkung Anal. hymn. VIII, p. 11.

5. In Nativitate DN.

1a. Omnes gentes, plaudite manibus,
Deus enim datur hominibus,
Natum Mariae pulsate precibus,
Ut nos solvat a mundi nexibus.

1b. Per hanc matrem venit laetitia,
Qua deletur Evae tristitia,
Osculatur pacem justitia,
Terra dedit promissa gaudia.

2a. Nutu patris
Vis amoris
Hortum matris
Inflammavit;

2b. Tellus rorem,
Stella solem,
Virga florem
Germinavit.

3a. Virgo virga designatur,
Mundus florem admiratur,
Per quem Christus figuratur,

3b. Hac in valle tenebrarum
Pater, salus animarum,
Distributor gratiarum.

4a. Fons signatus, porta clausa,
Patet sine viri causa,
Admiratur hoc natura.

4b. Talis namque genitura
Decet Deum, parit pura,
Creatorem creatura.

5a. Hic in sole collocavit
suum tabernaculum.
Visitavit ambulantem
lux in nocte populum.

5b. Consolati visa luce
cognoverunt Dominum,
Quem venturum exspectabant
redemptorem omnium.

6a. Virgo munda, virgo pia,
Templum Dei, coeli via,
Dona nobis caritatem
Et cum sanctis unitatem.

6b. Decaecatum praesta visum,
Redde nobis paradisum,
Ubi finis est laborum,
Plenitudo gaudiorum.

Sequent. ms. Arnesti de Pardubic anni 1360 Cod. Capit. Pragens. s. sign.

6. In Nativitate DN.

1. Adest nunc gloriosa
solemnitas
atque praeclara,

2a. Qua pater in coelis
supera regens
agmina

2b. Filium in terras
propter salutem
humanam

3a. Misit, ut sumeret
servilem
atque mortalem formam,

3b. Ut sub lege manens
donaret
mundo coelorum gaudia.

4a. Angelico nuntio
gravidantur
Mariae viscera,

4b. Pavens ac perterrita
nunquam nosse
se virum dixerat.

5a. Ad haec nuntius
illico protulit talia:
Gaude, Maria, sancti
spiritus altithrona
mox superveniet gratia

5b. Et virtute Dei
repleberis altissima.
Tu sola placuisti
mulier altissimo,
stirps et origo Davidica.

6a. Magnificat Dominum,
postquam fuerat his
verbis angeli monita.

6b. Navitas Christi
pastoribus voce
nuntiatur angelica.

7a. Sit Deo laus et gloria
in excelsis,
sit salus et pax in terris,
gaudeat coelum,
cuncta resultent agmina.

7b. Coelestis axis Dominum
multitudo
glorificat et conlaudat
supera demum
remeantes ad sidera.

8a. Deus homo factus
hodie natus est ex
virgine sancta Maria.

8b. Hunc laudet cuncta per
orbem plebs, cui tanta
famulantur obsequia.

9a. Sit Deo
laus atque potestas,

9b. Cum patre
qui cuncta gubernat

10. Et cum spiritu sancto
in aeterna saecula.

Trop. ms. Aeduense saec. 11. Cod. Parisiens. (Arsen.) 1169. A. — Miss. ms. S. Stephani Divionens. saec. 15. Cod. Parisiens. 879. B. — 2a, 2 supra B. — 5a, 4 spiritus altissimo A. — 5b, 2 altissimo A. — Str. 7b steht unrichtig vor 7a. A. — 7b, 1 ac sic A. — 7b, 3 glorificant et conlaudant A. — 7b, 4 superant A. — 7b, 5 remeantem B. — 8a, 1 homo perfectus A. — Str. 8b fehlt B. — 9a, 2 potestas egregia AB.

7. In Nativitate Domini.

1a. Verbum, aeternaliter
unigenitum,
infinibile principium,

1b. Patris lingua, calamus,
sapientia,
virtus, ratio perpetua,

2a. Vigor
lucis, aevum temporis,
mundi
mobilis rex stabilis,

2b. Panis,
quo gregis angelici
vivunt
cives theologici,

4a. Ut dragmam requireret
decimam,
Lucernam accendit,
tabernaculum
in sole posuit,
prodiit,
quo flamma sui caloris
testa duresceret
hominis.

4b. Ut ovem redimeret
perditam,
Pastor bonus fit agnus,
ovis virginis,
ros absque macula
velleris,
quo primae nos bysso stolae
ut sponsam revestiat
gloriae.

5a. Se nobis pabulum
parvulis, potum,
lac, butyrum praebens et
solidum cibum.

5b. In favo est mel
hominis-verbi
in manna Emmanuel
Israel veri.

6a. Gustent Adae filii
hunc suavem
adipem tritici,
benedictum seminis
Abrahae granum.

6b. Virus vomant colubri,
desiderent
fontem vivum cervi
serpentis antidoto
aenei hausto.

7a. O magni
consilii angelus,
o pax, o veritas,
ad gemmam in caeno venis
e coelo.

7b. Rex pie,
nos dirige in arta,
qua cursitas, via,
gigas, vita, flos de virga
Maria.

Grad. ms. Palat. Vindobonens. saec 11. add. saec. 12. — 4b, 3 u. 8 eine Silbe mehr als die Gegenzeile.

8. In Nativitate DN.

1a. Infans verbum incarnatum,
Intra carnem breviatum,
Cordis chordam oris fatum
Tangit laudis jubilo.

1b. Expers paris en dat prolem,
Stella maris profert solem,
Virginalis lux splendorem
Tegit carnis nubilo.

2a. Signum rarum, grande mirum,
Virgo gnarum ambit virum,
Cum praeclarum claudit gyrum
Finis et principii.

2b. Virgo parens pandit typum,
Virga arens profert ritum,
Rore carens dum dat situm
Prodeunti germini.

3a. Solem gradus denus flectit,
Dum humatus genus nectit
Secum Deus ac compectit
Hymnum et eximium.

3b. Madet vellus coeli rore,
Aret tellus miro more,
Tumet alvus nova prole,
Gaudet virgo virginum.

4a. Alimentum clausis seris
Intrat lacum Danielis,
Cum ad fatum Gabrielis
Verbum virgo concipit.

4b. Rubus ardet sed non cedit,
Fornax fervet sed non ledit,
Virgo paret et non perit
Puritas sed proficit.

5a. In figura haec praejacta
In Maria clarent acta
Sicque prima surgunt pacta
Quondam rupti foederis.

5b. Altitudo inclinatur,
Pax captiva nuntiatur,
Fortitudo nam ligatur
Vi puellae teneris.

6a. Alma virgo, ergo natum
Tuo jugo fac substratum,
Reo nudo fac placatum
Precis tuae munere.

6b. Manna divum, quod cibasti,
Fontem vivum, quem lactasti,
Dulcem rivum, quem gustasti,
Larga manu tribue.

7a. Eja, portus salutaris,
Solis ortus, lux stellaris,
Duc per fluctus saevi maris
Nutantem naviculam.

7b. Naufraganti sis tutamen,
Laboranti sis levamen,
Exeunti sis juvamen
Pergendi ad patriam.

Grad. ms. Graecense 36. saec. 14. — 1b, 4 jubilo — 2a, 3 virum. — 3b, 1 Mater vellus.

9. In Epiphania DN.

1. Psalle,

1a. Turba canora
fratrum, nunc dulcia
cantica

2b. Melodemata
Dominoque juga
rhythmica.

3a. Qui se natum patria
Bethlehemitica
declarat nova per sidera

3b. Ac hodie mystica
magorum munera
fecit esse sibi congrua.

4a. Gaude, Bethlehem,
urbes inter electa,
quae monstrans
regis crepundia.

4b. Hic Emmanuel,
hic Jesus, vita nostra,
salvabit
propria agmina.

5a. Quid, Herodes, tenera
puerorum corpora
mente mactas rabida?
quos perimis,
meliora tenent saecula.

5b. Non per tua tempora
fient vota pessima,
sed proles aequivoca
praeconata
videbit crucis mysteria.

6a. Judaea plebs indurata,
perpetuo vulnerata,
lacrimis dele jam
patrata
toties scelera.

6b. Saxa crepant tremefacta,
scinduntur vela divisa,
Herode quaesita
tu paras
Domino funera.

7a. Da miseris praemia
indulgens debita,
qui mundi geris delicta,
carne satus viginea.

7b. Salvifica corpora
ac mentes ad astra
porta, quo manent gaudia
sine fine manentia.

Trop. ms. Nivernense saec. 11. Cod. Parisiens. 9449. A. — Antiph. et Grad. Nivernense saec. 12. Cod. Parisiens. Nouv. acq. 1235. B. — 2a, 2 dulcia nunc AB. — 2b, 2 junga A. — 3b, 2 magnorum A. — 5a, 3 rabidas A. — 5b, 3 perdes aequivoca A. — 6a, 5 scelere B. — 7b, 2 atque mentes AB.

10. De Epiphania DN.

1a. Dies nobis laetabundus
Luce clarus et jucundus
Plenusque laetitia,

1b. In qua Deus demonstrare
Voluit et declarare
Sua beneficia.

2a. Primum dies admiratur
Praesens atque conspicatur
Domini miraculum,

2b. Aqua Christum baptizavit
Et in vinum se mutavit
Per Mariae filium.

3a. Hic in flumine Jordane
Sancto praevio Johanne
Baptizatur hodie;

3b. Pater misit super eum
Praedilectum vocans eum
In columbae specie.

4a. Magi Dominum venerunt
Adorare, attulerunt
Christo dona mystica:

4b. Aurum regi, thura Deo
Offeruntque coram eo
Homini mortalia.

5a. Sancte spiritus benigne,
Summe pater, fili digne
Manens in coelestibus,

5b. Omnes velis te clamantes
Et hunc diem venerantes
Solvere criminibus.

Miss. ms. Attilense anni 1454. Clm. Monacens. 3311. A. — Orat. ms. Underdorfense saec. 15. Clm. Monacens. 7815. B. — 3b, 2 1: Paracletum?

11. In Epiphania Domini.

1a. Regi regum omniscio
Haec gratuletur concio
Mera clangens harmonia
Hac in die.

1b. Digno sudans conamine
Utroque psallat homine,
Celebria sint gaudia
Hac in die.

2a. Novum nova
jubar stella praedicat,
Magis tribus indicat
Cunas usque praevia
Hac in die.

2b. Reges regem
trini trinum quaeritant,
Donis tribus visitant
Tria per mysteria
Hac in die.

3a. Quos polluit, qui corruit,
Leviathae fallacia,
Hos abluit ac induit
Christus baptismi gratia
Hac in die.

3b. Quem famine non semine
Sua concepit filia,
In flumine nos crimine
Lavet ignorans vitia
Hac in die.

4a. Nullum ptolemaica,
Nullum turbet unitas,
Emicat uranica
Mundo plene trinitas
Plena cum laetitia
Hac in die.

4b. Voce sua promitur
Genitor ac genitus,
Alite innuitur
Utriusque spiritus,
Cedant certis dubia
Hac in die.

5a. Aqua mutans originem
Vitis sapit propaginem
Ac Heloi non nescia
Lyaeum fudit hydria
Hac in die.

5b. Hic Deus, Dei filius,
Quem stella, magi, fluvius,
Quem manifestat hydria,
Nos jugi donet gratia
Hac in die.

Clm. Monacens. 3525. saec. 12. — 1a, 2 gratulet. — 5a, 3 acheloi. — 5b, 5 fehlt.

12. In Octava Epiphaniae.

1. Laus tibi, Christe,
spouso sponsae, laus in te
trinitati sanctae.

2a. Quia mundi sator,
salus es et reparator,

2b. Rebus dans singulis
tuae umbram imaginis,

3a. Vi rationis
cor signans
angeli et hominis,

3b. Ejus crystallum
indurans,
hujus testam solidans.

4a. Tu fons benigne,
finis aeterne,
origo rerum, clausula
operum,

4b. Corde parentis
unicus natus
es fratres habere nos
dignatus;

5a. Ut consors naturae
humanae
des homini
divina sapere,

5b. Et lucis particeps
divinae
cor hominis
non laedant tenebrae.

6a. Quam pater tecum, per te
in pneumate
voluit, fecit,
fovit machinam,
creatae, formatae
distinguis, pingis
speciem variam.

6b. Tibi conjungens corpus
ecclesiae,
palmites viti,
membra capiti,
sordentem, marcentem
tu fide mundas
spiritum, vegetas.

7a. Hanc, flos stirpis Jesse,
unctus oleo
ungis laetitiae

7b Septeno chrismate,
quod in Jordane
columba intulit.

8a. Cujus timoris
vox super aquas,
ut mentes terreat
fluctivagas.

8b. Vox in virtute
est pietatis
moralis regula
gravitatis.

9a. Scientiae
sacrae dogma
vox est
in magnificentia.

9b. Vox Domini
fortitudo,
cedros
confringit in Libano.

10a. Vox scindit consilii
flammas incendii,
voce intellectus
movet Cades
desertum Dominus.

10b. Vox de sapientia
cervis dat pascua;
his, quibus descendit,
Deus-homo
ascendit gradibus.

11a. Pax mundicordis,
Christe, miserator
noster, egens,
lugens, mitis, pauper.

11b. Tu mali temptantis
dimitte debita,
tu panis da
velle regnum patris.

12a. Te solem de stella ortum
in thure, auro, myrrha
monstrat stella gentium
dominum,
regem mortalium.

12b. In vinum converte aquam
et legem in gratiam,
pro figura veritas,
pro jugo
tu haereditas.

Grad. ms. Palat. Vindobonens. 13314. saec. 11. — Melodie: Psallite. — 3a, 3 angeli, hominis. — 6b, 1 ursprünglich Tibi corpus aptans, in der Hs. selbst korrigiert wie oben. — 7a, 1 stirps Jesse. — 11b, 2 korrigiert in solve debita. — 11b, 3 panis fac nos, korrigiert.

13. De sanctissimo Salvatore.

1a. Enti simplicissimo
Corde devotissimo
Referamus grates

1b. Immensas quotidie,
Quod dat locum veniae
Et suos sequaces

2a. Solatur miraculis,
Quibus a piaculis
Rei emundantur,

2b. Credunt et schismatici,
Quibus arreptitii
Penitus sanantur.

3a. Ex Christi imagine,
Fixa a propagine
Hebraeorum, manat

3b. Liquor suavissimus,
Aegrotis meditivus,
Nam plerosque sanat.

4a. Primo paraliticum
Et caecum, post omnium
Imbecillitati

4b. Medetur salubriter,
Omnes unanimiter
Reddens sospitati.

5a. Animae et corporis
Turba multitudinis
Ad Archimandritam

5b. Nempe currit subito,
Ut lavetur baptismo
Atque bonam vitam

6a. Promittit proficere,
Semper Christo credere;
Omnibus sed lotis

6b. Eorum synagoga
Statim fit ecclesia
Ob honorem dotis

7a. Jesu Christi Domini,
Salvatoris optimi;
Hunc dovoto corde

7b. Rogemus attentius,
Ut delicti eminus
Nos trahat a sorde.

8a. O salvator omnium,
Salva cunctum populum,
Nobis quoque dona

8b. Sanitatum copiam,
Rerum abundantiam,
Coeli nobis dona.

Miss. ms. Plagense s. sign. saec. 15. — 3b, 2 Aegris meditivus Hs.

14. De divina Sapientia.

1a. Veni sapientia,
Gratiarum gratia,
Amor amans omnia,

1b. Doce nos te noscere,
Trinum Deum credere
Et vere diligere.

2a. Consolatrix hagia,
Reos nos concilia
Errantes per devia,

2b. Nos fove, nos visita,
Nos rege et excita,
Salva tua plasmata.

3a. O lux beatissima,
Luce nos clarissima
Reple et illumina,

3b. Cujus influentia
Vivunt, vigent omnia,
Coelica, terrestria.

4a. Lava nostra vitia,
Relaxa flagitia,
Solve vincla noxia,

4b. Flecte nos ad veniam,
Praebe indulgentiam
Renovans per gratiam.

5a. Da ad te clamantibus
Et in te credentibus
Locum in coelestibus,

5b. Dei sapientia,
Nobis sis propitia
Dans aeterna gaudia.

Orat. ms. Scotorum Vindobonens. 54 h 8 saec. 15. — Aus einer Votivmesse „de sancta sapientia". Mel. offenbar = Veni sancte Spiritus. — 1a, 1 Veni sponsa, verschrieben oder lückenhaft. — 3b, 3 Coelestia.

15. De ss. Nomine Jesu.

1a. Nomen jure sublimatum,
In excelsis adoratum,
Nomen summae gloriae,

1b. Gabrieli revelatum
Et in terris nuntiatum
Genitrici gratiae.

2a. Haec octavo die natum,
Circumcisum more patrum,
Salvatorem nominat,

2b. Universo publicatum
Mundo nomen hoc beatum
Credentes salvificat.

3a. In hoc lucet trinitatis
Splendor atque unitatis,
Hoc coelum laetificat;

3b. In hoc fulget honor patris,
In hoc patet decor matris,
Hoc fratres glorificat.

4a. Hoc est nomen salutare
Et solamen singulare,
Quod succurrit tristibus;

4b. Hoc nos decet honorare,
Benedicere, laudare
Semper laetis mentibus.

5a. Hoc est melos praedicatum,
Dulce mel est in vocatum,
Servat ab insultibus;

5b. Jubilus est cogitatum,
Nomen mire formidatum
Malignis spiritibus.

6a. Ecce nomen gratiosum,
Fructuosum, virtuosum
Prae cunctis nominibus,

6b. Vultum Dei gloriosum,
Speciosum, amorosum
Ostendit hominibus.

7a. Nomen pulchrum in decore,
Summe bonum in valore,
Intus sapit dulciter;

7b. Summe potens in vigore,
Summe celsum in honore,
Delectat feliciter.

8a. Ergo pastor animarum,
Bone Jesu, et earum
Lumen indeficiens,

8b. Propter nomen tuum carum
Taetrum chaos tenebrarum
Obstrue nos muniens.

9a. O reformator cunctarum
Nationum humanarum,
Vita mortem auferens,

9b. Restaurator ruinarum,
Virtutum angelicarum
Tcipsum sis largiens.

Grad. ms. Margarethae Scheiffart de Merode saec. 15. Cod. Musaei Hungarici 259. A. — Grad. ms. Carmelit. saec. 15/16. Cod. Mazarin. 465. (1388 C). B. — Mel. = Laudes crucis. — 1a, 1 vere sublimatum B. — 6b, 1 Multum Dei B.

16. De Transfiguratione DN.

1a. Adest dies celebris,
Quo lux luxit tenebris
Christus in monticulo;

1b. Thabor, Hermon gaudeat,
Dominum suscipiat
Verae pacis osculo.

2a. Hic est lumen luminis,
Menti lucens hominis
Intus sua gratia,

2b. In qua istud radiat,
Tenebras mens nesciat
Cuncta pellens vitia.

3a. O lux serenissima,
Christe, salus optima,
Nostris fulge sensibus,

3b. Quidquid exstat horridum,
Menti nostrae noxium
Nostris aufer cordibus.

4a. Te praesente stabiles,
Te absente debiles
Sumus et in omnibus;

4b. Ergo manum porrige,
Mala nostra corrige
Illustrans virtutibus.

5a. Ut post hanc miseriam
Ducas nos ad patriam
Mansuram perenniter,

5b. In qua tibi filio,
Patrique paraclito
Decantemus jugiter.

Miss. Cracoviense imp. Nurembergae. 1492. Mel. jedenfalls: Veni sancte spiritus.

17. De Transfiguratione DN.

1a. O beata orbe toto
Veneranda trinitas,
O felix corde devoto
Adoranda unitas.

1b. Trinum in personis Deum,
Unum in substantia,
Patrem, verbum, spiritum,
Gaude, omnis anima.

2a. Haec enim divinitatis
Summa est felicitas,
In amplexu caritatis
Quod tres unit unitas.

2b. Amat pater, amat natus,
Amat sanctus spiritus,
Nec minor amor amatis
Nec ipsis amantibus.

3a. Quid tam dulce, tam jucundum,
Quae tanta devotio,
Quam amantis et amati
Et amoris unio.

3b. Omnis gaude creatura,
Haec trium dilectio
Te creavit, recreavit
Dato Dei filio.

4a. Heu ex quanta et ad quantam
Caritatem conditi
In peccatis conversamur,
Sed, ne simus proditi,

4b. Nos amori tuo uni,
Et haec felix unio
Det amore satiari
Verbi in principio.

Miss. ms. Olomucense anni 1330. Cod. bibl. publ. III. 1. 11. A. — Miss. ms. Pataviense saec. 15. Clm. Monacens. 11046. B. — Miss. ms. Salisburgense saec. 14/15. Clm. Monacens. 15719. C. — Mel. vermutlich: O beata beatorum. — 1b, 1 Trinum fehlt B. — 1b, 3 verbum spiritum sanctum ABC.

18. In festo Transfigurationis.

1a. Eja modo jubilemus,
Laudes Deo decantemus,
Dies est laetitiae,

1b. Christus, natus summi patris
Et Mariae piae matris,
Transformatur hodie.

2a. Vultus ejus alteratur,
Ut sol splendens illustratur
Et vestitur candidis;

2b. In quo lucet Patris forma
Et divinitatis norma
Omnibus spectabilis.

3a. Vates magni adducuntur,
Tamquam testes assumuntur
Christi regis gloriae,

3b. Manifeste demonstratur,
Voce Patris declaratur
Principibus curiae.

4a. Hic est, inquit, meus natus,
Pro salute vobis datus,
Quo mihi complacui,

4b. Nutu cujus acquiescent
Coelum, terra, quae non cessent
Parere auditui.

5a. Coeli cives tremuerunt,
Voce hac se prostraverunt,
Cedunt lucis radio,

5b. Mox erexit procumbentes
Et evexit contrementes
Refovens alloquio.

6a. Hi dum visum levaverunt,
Jesum solum spectaverunt
Claritate praeditum;

6b. Peroptabant toto nisu,
Quod perceperant in visu,
Trahere in habitum.

7a. Petrus cupit frui bono,
Gratulatur tali dono,
Quod est sine macula;

7b. Bonum, inquit, est hic esse,
Faciamus indefesse
Tria tabernacula.

8a. Cor in bonum traxit totum,
Christus postquam fecit notum,
Quis sit status patriae;

8b. Quia corpus reformabit
Et in se configurabit
Hanc massam miseriae.

9a. Christe, dona finem bonum,
Quod est super omne donum,
In coelesti patria,

9b. Ut ex toto transformemur
Et in aevum gloriemur
In aeterna gloria.

Grad. ms. S. Agathae in terra Cuijk s. sign. anni 1512. — Mel.: Profitentes unitatem bez. Laudes crucis.

19. De corona spinea.

1a. Diadema laude plena
Nunc adora, nunc honora
Jesu Christi spineum,

1b. Mens devota, ejus lota
Cum cruore ex amore
Fuso tis in pretium.

2a. Cerne verbum incarnatum,
Tibi natum, tibi datum,
Pro te passum, immolatum,
Ne putrescas scelere.

2b. Pressor nimis cum emungit
Spina sacrum caput pungit,
Sua membra nos perungit
Cruor fluens propere.

3a. Sic adjutus, sic solutus
Noli nimis esse tutus,
Certa forte sic imbutus
Virili certamine;

3b. Age grates majestati,
Redde vices caritati,
Memor esto tanti dati
Nec unquam obliviscere.

4a. Salve crux, clavi, flagella,
Spongia, lancea, spina,
Vela, chlamys et columna
Armis et cum reliquis;

4b. Arma tua nunc adoro,
Christe Deus, et hoc oro,
Ut in domo et in foro
His defendas clipeis.

Grad. ms. Borkense A 9 saec. 15. — 4b, 4 defendat Hs.

20. De Sudario DN.

1a. Ave, Christi sudarium,
Verae mortis indicium,
Nostrum adauge gaudium,
Mentis tolle fastidium.

1b. Tu es, sanctum sudarium,
Jesu Christi sacrarium,
Suae mortis praesagium,
Te reliquit rex gentium.

2a. Omnes, qui huc adveniunt
Et te videre cupiunt,
Signum mortis prospiciunt,
Quo fontem vitae sitiunt.

2b. Tu thesaurus angelicus,
Te custodivit angelus,
Te monstravit mulieribus
Ad monumentum flentibus.

3a. O pretiosum linteum,
Corpus tegens virgineum,
Decorasti marmoreum
Summi regis mausoleum.

3b. Jesu Christe, rex omnium,
Qui hoc sacrasti pallium,
Nostrum absterge vitium
Et da perenne gaudium.

Miss. ms. Lemovicense saec. 15. Cod. Berolinens. Ham. 442.

21. De Hasta DN.

1a. Veneremur hodie
Hastam regis gloriae
Nimis virtuosam,

1b. Lanceam terribilem
Et nobis amabilem,
Nimis pretiosam,

2a. Clavos quoque ferreos,
Fixos est sanguineos,
Quos mundus expavit;

2b. Sancta Christi passio
Nostra est redemptio,
Limbus exsultavit.

3a. O beata lancea,
Quam Christi praesentia
Tam pio cruore

3b. Cum guttis sanguineis
Victis tot opprobriis
Sacrat in honore.

4a. Dei clavos aureos
Simul et sanguineos
Omnes adoremus;

4b. Super hos in manibus
Et in sacris pedibus
Simul deploremus.

5a. Haec pro nostra gloria
Dei sapientia
Voluit portare,

6a. Sic post hanc miseriam
Ad coelestem patriam
Per sanctam victoriam
Palmam deferemus,

5b. Ut mundum despicere,
Deo grates agere
Discamus, amare.

6b. Ut tunc Christi stigmata
Cum clavis et lancea
In aeterna gloria
Semper honoremus.

Miss. ms. Salisburgense saec. 14/15. Clm. Monacens. 15719.

22. De Sindone DN.

1a. Plaude, coeli hierarchia,
Nova sonet harmonia
Novo ducta cantico:

1b. Huic concordans in hac via
Laudes promat ecclesia
Linteo dominico.

2a. Joseph fratres devestitum
Vendunt, mittunt in Aegyptum
Pro somnii crimine;

2b. Luget Jacob devoratum
Cernens Joseph vestimentum
Tinctum hoedi sanguine.

3a. In Eliae pallio
Et Samsonis spolio
Sindon praemonstratur;

3b. Byssi stola cingitur,
Christus lino tegitur,
Sepulchro locatur.

4a. Exit cibus de edente,
Favus mellis de jacente
Et dulcedo de forti;

4b. Raab sub lino abscondit,
Quem virgo pannis involvit,
Christum tradendum morti.

5a. Tegunt patrem Sem et Japhet,
Quem Cham ridet, dum sic jacet,
Nudat Noe racemus;

5b. Veste nudum crucifigunt
Judaei, quem sepeliunt
Joseph et Nicodemus.

6a. Sindon, per quam gaudia
Felix jam ecclesia
Sumens exaltatur,

6b. Montem nubes operit,
Deum sindon contegit,
Homo sublimatur.

7a. Aurum latet occultatum,
Sidus jacet obumbratum,
Granum tegit palea;

7b. Radix Christus dum marcescit,
Ramus homo tunc virescit
Salva Dei idea.

8a. Gaude, felix Sabaudia,
Gaude, tota ecclesia,
Novae laudis gloria;

8b. Artus fracti solidantur,
Aegri currunt et curantur
Virtutum frequentia.

9a. Rea, pete suffragia,
Clama, voca auxilia,
Plebs egena.

9b. Deo laudes pro lintheo
Christi demus vestigio
Voce plena.

10a. Tua morte suscitatos,
Bone Jesu, et redemptos
Prece semper credula

10b. Apud curam Dei patris
Cum precibus tuae matris
Commenda per saecula.

Officium et missa s. Sindonis, sudarium Christi vulgariter nuncupatae, per sacrae theologiae professorem Fratrem ordinis praedicatorum, illustris-

simi principis Caroli secundi, ducis Sabaudiae noni, confessorem editum. Imp. Gebennis s. a. — Mel. jedenfalls: In coelesti hierarchia.

23. De sancta Cruce.

1a. Salve lignum crux vitale,
Salve signum triumphale,
Inter ligna nullum tale
Fronde, flore, germine.

1b. Crux vexillum summi ducis,
Pacem portans, porta lucis,
Vera salus est in crucis
Signorum munimine.

2a. Crucis signum salutare,
Gens redemta, venerare
Et in cruce gloriare,
Cruce facta libera.

2b. Signa frontem et cor signa,
Sunt haec crucis signa digna,
Per quam cedit ars maligna
Et potestas infera.

3a. Consecrator crucis, audi,
Servos crucis nos exaudi
Insistentes tuae laudi
Crucis beneficio.

3b. Quos seduxit Eva malo,
A periclis et a malo
Nos tuere in hoc salo
Crucis beneficio.

Grad. ms. S. Agathae s. sign. anni 1512. — Mel.: Verbum bonum. — 1b, 3 es in. — 2b, 4 peccata (pcca) infera, wohl verschrieben.

24. De sancta Cruce.

(A Trinitate usque ad Adventum feriis sextis.)

1. Ave crux alma,
Arbor amanda.

2a. Per saecula celebranda,
Captivis dulcis optanda.

2b. Praefulgida, veneranda,
Redemtis semper colenda.

3a. Quae fuisti dignissima
Dulcia gestare Christi membra
Ex virgine castissima
Matre sumpta.

3b. Per quam venit certissima
Hominum libertas, salus, vita
Redemptio gratissima,
Vere perfecta.

4a. O Margareta
Coelestis lucida
Ac pretiosa,

4b. Solvisti vincla
Captivis, perdita
Per te sunt salva.

5a. Mors est mortua,
Sunt tartara morsa,
Cum te carnea
Ornaverat forma
Gratia dominica.

5b. Coeli gaudia
Reserasti clausa
Et virentia
Paradisi prata
Redidisti pervia

6a. Natura o ligni mira,
Per quod victoria est victa

6b. Et tyrannica
Potestas penitus destructa.

7a. Radix dulcissima,
Fer coeli gaudia,

7b. Nosmet a ruina
Protege, libera
Momenta per omnia.

8a. Te turba Christiana
Habeat munimina

8b. Ad hostis inimica
Propellenda jacula

9. Salve, crux sancta, praecelsa.

Grad. ms. S. Agathae anni 1512. A. — Grad. ms. Crucigerorum saec. 15. Cod. Monasteriens. 199 B. — Mel.: Justus ut palma major, aus welcher sich die rhythmischen Abweichungen in Str. 6 u. 7 erklären. — 7a, 2 Flore AB.

25. De sancta Cruce.

1a. Signum Christi triumphale,
Spes et nostra gloria,

1b. Lignum vitae et regale,
Nos protege ac salva.

2a. Lupus ut astutus
non submergat inferis,

2b. Polo sine dolo
reddas piis angelis.

3. Ut conformes
simus beatis
in plenitudine
gratiae.

Miss. ms. S. Blasii anni 1491. Cod. S. Pauli ad Laventum ex Sanblasianis memb. 64. — 2a, 1 sq. ut astutus ne submergat.

26. De sancta Cruce.

1. Salve lignum

2a. Sanctae crucis, spes nostra
et victoria,

2b. Salus, vita, corona
et victoria.

3a. O crux praeclara,
quam impia
tremunt tartara;

3b. In qua rex Christus
emaculat
mundi crimina.

4a. O benedicta,
in qua laxantur delicta.

4b. Per te humana
pacantur et coelestia.

5a. Te cuncta per orbem
dulce canit ecclesia.

5b. Venerans, adorans
pia sternit officia.

6a. Cujus ultima
licet et vilia
simus membrella,

6b. Votis omnibus
tua mysteria
pangamus sacra

7. Nunc et per omnia
saecula.

Grad. ms. Cremifanense 309 saec. 12. A. — Miss. ms. Oenipontanum 611 saec. 15. B. — 2b, 1 Salus nostra B. — 4a, 2 per quam B. — 4b, 2 et fehlt B. — 6b, 3 pangimus B.

27. De sancta Cruce.

1. Magnificate

2a. Dominum mecum
et exaltemus nomen
ejus in id ipsum.

2b. Qui ascendit in
palmam, apprehendere
fructus ejus dulces.

3a. O altitudo
atque profundum
crucis purpuratae
in Christi sanguine!

3b. Quae coelo terram
reconciliat
suprema contingens
et ima penetrans.

4a. Haec sursum corda
stipite suo
levat, quo exaltatus
est per ipsam
ad se trahens omnia.

4b. Ut toto corde,
tota anima,
tota fortitudine
diligatur
nos in finem diligens.

5a. Sed quia
vere diligitur Dominus,
cum servus
ut sese diligit
conservulos,
amicos et hostes
pariter,

5b. In ligno
transverso sacri patibuli
docemur
expansis manibus
crucifixi
dextros et sinistros
amplecti.

6a. Hoc signo consignati
famuli
clareamus
conformes Domino,

6b. Ut jugiter in nobis
ferveat
ipsius et
fratrum dilectio.

7a. Cujus ne tepescat
ignis coelicus,

7b. Ligna duo crucis
en colligimus,

8. Per quae panis coquatur,
quo Elias verus
pascens pascatur.

Grad. ms. Palat. Vindobonens. 13314 saec. 11. add. saec. 12. — 3a, 2 et profundum. — 5a, 1 Sed quia tecum.

28. De sancta Cruce.

1. Victimae paschalis crucem
adorent Christiani,

2a. In qua Christus sustulit
Mortem et post detulit
A poenis inferni
peccatores.

2b. Mors tenebat populum,
Sed per hoc patibulum
Populus mortuus
regnat vivus.

3a. Crux Christi praevia,
Crux est coelorum via.
Lignum Christi morientis
Dat gloriam hujus
resurgentis.

3b. Angelus est testis
Sudarii et vestis;
Triumphavit Christus cruce,
Per quem mundus vivit
in hac luce.

4a. Credendum est, ut hoc signum
Adest vitae lignum
Et super ligna
omnia dignum.

4b. Scimus Christum sustulisse
Mortem crucis vere
Et terna die
vitam habere.

Grad. ms. Crucigerorum saec. 15. Cod. Monasteriens. 199 (214). A. — Grad. ms. S. Agathae anni 1512. B. — Mel. = Victimae paschali laudes. — 4b, 3 tertio die B. gegen das Versmafs.

29. De sancta Cruce.

1a. O crux, ave, frutex gratus,
Coeli flore fecundatus,
Rubens agni sanguine;

1b. Ave lignum triumphale,
Inter lignum nullum tale
Fronde, flore, germine.

2a. Per te mundo vita redit,
Ignis, grando, daemon cedit,
Vincla, morbi fugiunt;

2b. Sacramentis das virtutem,
Robur, pacem et salutem,
Te qui colunt, sentiunt.

3a. Salve, lignum mundo suave,
Semper vale, semper ave,
Tot florens virtutibus;

3b. Tu nos, crucis consecrator,
Signa Thaü, vitae dator,
Dans vexillum frontibus.

4a. Juxta crucem compassuri
Cum Maria da maturi
Stemus in angaria,

4b. Et post hujus vitae cursum
Cum Maria laeti sursum
Perfruamur gloria.

Grad. ms. Franciscan. Monacens. saec. 14/15 Clm. Monacens. 8710. A. — Orat. ms. Augustanum saec. 15. Clm. Monacens. 3702. B.

30. In Inventione s. Crucis.

1. Laudamus te,
rex ex Maria genite
sempiterne,

2a. Cujus crux
est salus nostra,

2b. Cujus mors
est vita nostra.

3a. Tu victima
et hostia
factus es crucis ara;

3b. Mortis porta
morte tua
per crucem est obstrusa.

4a. Exstincta
sunt venena
tuo sanguine
Leviathan;

4b. Siccata
Babylon jam
per te flumina
sulfurea.

5a. Christe redemptor,
muni famulos
crucis signo;

5b. Adversos fuga,
tuos releva
et exalta.

6a. Novit Constantinus,
quid posset crux tua,
Christe Jesu;

6b. Novit et Heraclius,
dum cadit Cosroë,
hostis tuus.

7a. Sensit Danubius,
te Deum esse verum,

7b. Infectus veneno
serpentis teterrimo.

8. Jesu tibi sit
gloria et laus.

Trop. ms. Nivernense saec. 11. Cod. Parisiens. 9449. A. — Antiph. et

Grad. Nivernense saec. 12. Cod. Parisiens. Nouv. acq. 1235. B. — 1. 2 ex fehlt B. — 3a, 3 est crucis ara AB. — 7a, 1 Danubibus A. — 7b, 1 Infectis AB.

31. In Inventione s. Crucis.

1a. Veneremur hodie
Crucem regis gloriae
Per laudis praeconium,

1b. Per quam salus oritur,
Cum mors nostra moritur
Et hostis dominium.

2a. Inter spinas lilium,
Cerne Dei filium
Cruentatum sanguine;

2b. Nam in ligno ponitur,
Sacer sanguis funditur,
Quo lavamur flumine.

3a. In praesenti saeculo
Cum crucis signaculo
Adjuva nos, Domine,

3b. Ut vivamus liberi
A fermento veteri
Et a necis fulmine.

4a. Ave crux vivifica,
Te virtus dominica
Dotavit sublimiter,

4b. Dum te grato tempore
Christus suo corpore
Portavit humiliter.

5a. Fili patris unice,
Arcum crucis inspice
Memor tui foederis,

5b. Ut ejus inventio
Salvet a supplicio
Infernalis carceris.

Miss. ms. Praedicatt. Vindobonens. s. sign. anni 1477. — Mel. vermutlich = Veni sancte Spiritus.

32. In festo Paschatis.

1. Virginali thalamo
dum processit filius,
Unde nos redimeret,
non habebat melius.

2a. Leges occuluerat
atque vaticinia
Tandem patefieri
volens evangelia.

2b. Dat salutem languidis,
dat pacem et gaudia,
Quorum ad interitus
patebant suspiria.

3a. Vagit infans
artus in cunabulo,
Parvo lactis
satiatus pabulo.

3b. Super astra
regnat in coelestibus,
Qui dat escam
bestiis et avibus.

4a. Mundus intrat lavacrum,
Destruit simulacrum,

4b. Per aquam et spiritum
Signat item genitum.

5a. Planum iter et apertum
Tendens vadit in desertum,

5b. Hic tentatur, ne tentemur
Sed a malo liberemur,

6a. Quoscunque terra parturit.
Fons panis sitit, esurit
Non corporis edulium
Sed salutem fidelium.

6b. Traditus a discipulo
Capi, ligari vinculo
Nec flagellari renuit,
Qui mori sponte voluit.

7a. Christi resurrectio,
Ad coelos ascensio,
O pia consolatio,

7b. Fit nostra redemptio,
Salus et protectio,
Pax et reparatio.

8a. Per fraudis osculum
Et fellis poculum
Redemit saeculum,

8b. Nos ergo sedulum
Canamus modulum
Sed non ad oculum

9a. Sequens historia
Narrat haec omnia
Per evangelia;

9b. Nos ergo mutua
Dantes tripudia
Psallamus eia

10. Alleluja.

Grad. ms. Jacobi de Vindocia ca. 1505. Cod. Parisiens. 906.

33. In festo Paschae.

1. Arva splendent coelestia,
Elegit Dominus
nova bella.

2a. Audet miscere proelia
Draco cum Messia,
Vincitur morte scelus,
Surge, sepulte meus,
Mea vita.

2b. Mors mortis, pulchre moreris,
Mundi nefas tollis,
Jesu coeleste decus,
Rex et pontifex meus,
Salus mea.

3a. Dum obis,
lumen verissimum orbis,
plangit virgo theotocos,
plangit virgo theologos,
tuas, o munde,
noxas, vulnera.

3b. Dum mortem
perimis, hostia patris,
tellus tremit, sol nigrescit,
pavet umbras centurio,
chaos antiquum,
mundus trepidat.

4a. Vincla, carcer, verbera,
Spineum diadema,
Alapae, blasphemiae,
Sputa, crux, clavi, acetum,
Fel, lancea necant ipsum
Sathan.

4b. Velum templi scinditur,
Saxa dura finduntur,
Monumenta panduntur,
Multi sancti suscitantur,
Victorem laudant in urbe
sacra.

5a. Stupuerunt inferi
Jubar adventus Christi,
Sed exsultarunt agmina
Animarum
in orco clausa:

5b. O lux Abrahamides,
Hebraeorum prisca spes,
Quanta tenuit te mora,
Tandem solve
tuorum vincla.

6a. Nonne tu percussisti
hostem superbum,
triumphasti draconem magnum,
libertas publica?

6b. Invenit, pastor bone,
te Magdalena,
cum apostolis nos, dux bone,
duc in Galileam.

7a. Da nobis felicem
propitiationem
in finem,
propitiatio nostra.

7b. Da membris post mortem
fessis et animabus
requiem,
requietio nostra.

8a. Et regni gloriam
videre, ubi cum palma
coelestis
Hierusalem in aula

8b. Tui tecum festo
perenni milites regnant,
fave, rex
gloriae, et exaltetur,

9. Domine, semper
victrix dextera tua.

Miss. ms. Capit. Cracoviens. 2 anni 1438.

34. Feria IV. Paschae.

1. Adest namque
Pascha Christi
nobis venerandum,

2a. In quo ipse resurrexit,

2b. In quo cuncti adoremus.

3a. Deum videlicet patrem
ac unigenitum simul
Dominum Jesum Christum,

3b. Qui nostram propter salutem
carnem sumi voluit et
pro nobis incarnari

4a. Ex benedicta
virgine casta,
matre Maria.

4b. Atque peregit
valde stupenda
magnalia.

5a. Ipse est Deus verus
atque homo,
qui cum patre
cuncta gubernat.

5b. Ipse est salus vera
atque virtus,
qui cum patre
cuncta largitur,

6a. Regens gubernansque
continens et salvans
solus cum patre simul
sanctoque spiritu,

6b. Personis in tribus
venerantes unum
dicamus: nostra, Deus
summe, terge probra.

7a. Jam debitas hodie,
rex, laudes gratas
respice,

7b. Quem modulando tua
plebs reboat nunc
devota.

8. Te sempiternum
viventem per saecula.

Trop. ms. Nivernense saec. 11. Cod. Parisiens. 9449. A. — Miss. ms. S. Maturini Parisiens. anni 1510. Cod. Mazarin. 430 (233) B. — 1, 3 veneranda A. — 2a, 1 In quod ipse A; in quo Christus B. — 3a, 2 unigenitum tuum simul B. — Zwischen Str. 3a und 3b folgt in AB: Gaudentes omnes atque laudantes cuncti cum Christo, was nicht nur das Versmafs stört, sondern auch an dieser Stelle absolut keinen Sinn hat. Dieses Glied wie Str. 3b sind in A spätere Zuschrift am Rande. — 4a, 1 Et benedicta A. — 4a, 3 mater A. — 4b, 1 peregi A. — 5a, 1 est verus Deus B. — 7b, 1 Quas modulando B. — Nach Str. 8 folgt in B noch: 8b Adorans hodie resurgentem cum gloria. 9. Amen dicant nunc omnia.

35. In Octava Paschae.

1. Sempiterno

2a. Devote depromat
regi Christo pneumata

2b. Candidata turma
vocibus nunc supera.

3a. Quem supera
splendida
laudant, polus, mare
solumque cum gratia.

3b. Plebs candida
studeat
cum sanctis dogmata
pangere angelica.

4a. Laude celsa valeat
jubilo vocis personare
famina

4b. Trinum atque regnare
et unum credendo ubique
per saecla;

5a. Ante mundi virtute
principium divina
vitae portas
perenni resplendere
cum potenti sua
sapientia;

5b. Luce alma creata
gubernare per saecla,
patris doxam
manere poli alta
in qua est salus
et laus aeterna.

6a. Altithrone
nunc dominator, petimus
te, salute pro nostra
qui venisti ad infima

6b. Cruore et
proprio nos redemisti
jam conterens zabuli
machinamenta callida,

7a. Hic et in aevum conservare
nos semper, conspectui
ut tuo possimus
adsistere sine macula.

7b. Qui cubiculo aeternali
coelestique latitas,
dignare audire
supplicantum praeconia,

8. Ut in perpetuum carmina
omnibus, amen, personare
valeamus
cum sanctis dulcia.

Trop. ms. S. Ebrulphi saec. 12. Cod. Parisiens. 10508. Mit Mel. — 6a, 4 qui fehlt. — 7b, 2 laceras.

36. In Ascensione DN.

1a. Sursum corda sublevemus
Et triumphum personemus
Salvatoris hodie,

1b. Quem coelestis hierarchia
Dulci laudat symphonia
Titulo victoriae.

2a. Nam infernus spoliatur,
Paradisus reseratur
Crucis cum victoria;

2b. Libertati captus datur,
Orbis totus gratulatur,
Gaudet coeli curia.

3a. Victor surgit, animatur,
Planctus matris commutatur,
Conresurgunt gaudia;

3b. Regi praeda copulatur,
Coelos scandit, exaltatur
In paterna gloria.

4a. O quis cibus angelorum,
Quae sunt festa supernorum
Regis in rosario,

4b. Quo regina coeli porta,
Per quam mundo lux est orta,
Cernitur cum filio.

5a. Pie Jesu, forma mores,
Pelle pestes et errores,
Nos videre coeli flores
Da post haec exsilia.

5b. Dulcis Jesu, supplicamus,
Ut te laeti videamus
Cum Maria gaudeamus
Et sanctis in gloria.

Orat. ms. Underdorfense saec. 15. Clm. Monacens. 7815. — Form und Haltung beweisen, dafs das Lied eine Sequenz ist.

37. In Ascensione Domini.

1. Adest dies celebris,
Coelum Christo petitur,
Sedens gens in tenebris
Redemptorem sequitur,
Caput nostrum dextera
Patris cinctum laurea
Supra cuncta sistitur.

2a. Ecce, patri loquitur,
Populum, qui sequitur,
Fluor mei lateris
Solvit domo carceris,
Nobiscum associa,
Quos potenti gratia
Eduxi ab inferis.

2b. Salve, unigenite,
Fateor, quod dedi te
In lumen gentilium,
Fert pater ad filium.
Istos libens capio,
Illis bonum cupio,
Quos tenet exsilium.

3a. Omne, quod vis, facio,
Tam brevi in spatio
Tua sancta passio
Solvit omne saeculum;
Da locum ubilibet
Et manducet quilibet,
Quod parasti, ferculum.

3b. Ego cum spiritibus
Exsultans fidelibus
Grates tibi refero
Praedilecto filio;
Illusisti daemoni,
Subvenisti homini
Crucis beneficio.

Clm. Monacens. (ol. Sanemmeramens.) 14926 saec. 15. — Mel. jedenfalls: Mundi renovatio, aber nach der französischen Singweise. — 1, 4 Redemptor subsequitur Hs.

38. In Ascensione DN.

1a. Paracliti sancti
consolationem piam

1b. Exspectamus, sanctam
repromissionem tuam.

2a. Peracta ascensionis
sancta solemnia,

2b. Qua regressus es in coelum
nube vectus clara,

3. Pollens laude
aeterna.

Miss. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisiens. 860.

39. De Spiritu sancto.

1a. Veni, pie consolator,
Mundi cordis habitator
Et fidelis mediator
Christi et ecclesiae,

2a. Sacramentis dignitatis
Simul et diversitatis
Munus addis nobis gratis
Precibus non pretio.

3a. Omnis virtus tuum donum,
Gratis donans omne bonum,
Per quae malis te patronum
Nobis gratis efficis;

4a. Tu benignus spiritus
Postulans medullitus
Et pro nobis gemitus
Das inenarrabiles.

5a. Est insulsum, quod mens orat,
Si non preces hic saporat,
Frustra loquens os laborat,
Verba si non hic colorat,
Nuda sunt et arida.

6a. Reple fructu vitae ligni,
Ure, quidquid est maligni,
Signo crucis nos insigni,
Timent hujus signum signi
Nationes exterae.

1b. Sanans omne, quod sanatur,
Salvans omne, quod salvatur,
Sacrans omne, quod sacratur,
Doctor omnis gratiae.

2b. More justi donatoris
Fuga trini mercatoris
Munus manus, munus oris,
Munus ab officio.

3b. Nos excusas, nos defendis
Et allegas et praetendis
Corpus aegrum nostris mendis
Apud iram judicis.

4b. Hoc est tuum gemere
Nos gementes facere
Et pro culpis fundere
Preces lacrimabiles.

5b. Hic amarum cor dulcorat,
Quod ignorat, quod implorat,
Docet, donat, sicca rorat
Dubiaque certiorat,
Ignit corda gelida.

6b. Igne pius ignis igni,
Quos fecisti tibi gigni,
Fac, ne noti, ne praevigni
Simus sed haeredes digni
Filiique dexterae.

Miss. ms. Voraviense 35. saec. 14. — 2a, 2 diversitatis (das Wort ist unleserlich). — 2a, 3 nobis fehlt in der Hs., eine Lücke von 2 Silben. — 3a, 3 per quam.

40. Feria VI. Pentecostes.

1a. Veni, sanctum neuma, veni,
Igne corda nostra leni
Tuo et examina.

2a. Pectus nostrum fac decorum
Et disrumpe delictorum,
Quae nos premunt, vincula;

3a. Patris, verbi sanctum flamen,
Esto nobis consolamen
In hac valle misera,

4a. In nos tuum des ardorem,
In nos mittâs et amorem
Dei atque proximi;

1b. Veni sancte consolator,
Mundae mentis habitator,
Mundans nos illumina.

2b. Igne tuo mentes ure
Nostras, ut sic tibi pure
Fiant habitacula.

3b. Consolari nos dignare,
Sensus nostros inflammare
Flamma salutifera.

4b. Amor fratris, amor regis,
Hic est summa sanctae legis
Et praecepti maximi.

5a. Isto reple nos amore,
Ut psallamus mente, ore
Tibi, sancte spiritus;

5a. His nos alis fac volare
Ad superna et calcare
Mente mundum penitus;

6. Te credentes,
Te colentes
Consolare coelitus.

Miss. ms. Fossatense saec. 14. Cod. Parisiens. 12060.

41. De sancto Spiritu.

1a. Mundi renovatio,
Cunctorum creatio,
Regimen justitiae,
Jubilus laetitiae,
Entium primordium,
Finis et exordium,
Veni, sancte spiritus,

1b. Ignis volabilitas,
Aquae fluxibilitas,
Aeris spiratio,
Terrae fecundatio,
Omnia in singulis,
Salus in periculis,
Veni, pater pauperum.

2a. Coelum per te vehitur,
Movetur et regitur,
Ut fide contegitur,
Gratia tu praevia
Plana quaeque devia,
Gravia fac levia,
Consolator optime.

2b. Gelu mortis teritur,
Spes et vita quaeritur,
Pax aeterna seritur
In te confitentibus,
Sauciatis mentibus,
Lassis et egentibus
In labore requies.

3a. Vita nos vivifica,
Salute salvifica,
In coelis clarifica,
O lux beatissima.

3b. Viam coeli petimus
Indigni licet simus,
Quam habere nequimus
Sine tuo numine.

Miss. ms. Voravinense 35. saec. 14. — Mel. der Ostersequenz gleichen Anfangs, deutsche Singweise.

42. De Corpore Christi.

1a. Gaude Sion,
mater ecclesia,
Nova tibi
resurgunt gaudia,
Quae nunc patent
in Eucharistia
Pretiosa.

1b. Pretiosi
corporis Domini
Nunc unio
fit sacro sanguini;
Haec est dies
humano semini
Fructuosa.

2a. In hac die
panis efficitur
Verum corpus,
vinum transponitur
In sanguinem,
hoc non ambigitur
Christianis.

2b. Hoc est, de quo
coena apostolis
Data fuit,
sed falsis dyscolis
Fit damnamen,
Judaeis frivolis
Et paganis.

3a. In hac die
nox luce premitur,
Exit verum,
falsitas demitur,
Regnant nova,
vetustas tollitur
Nubilosa.

3b. Tantum sacrum
non vident oculi,
Ne fruentes
horrescant singuli
Sacerdotes
nec non et populi
Re mirosa.

4a. Caro cibus,
sanguis fit potio,
Christus verus
exstat et unio,
Fractione
nec fit divisio
Rei sectae.

4b. Corpus uno
vel mille fruitur
Nec ab illis
sumptu consumitur,
Tam a bonis
quam malis capitur
Sed nec recte.

5a. Exstat salus
digne fruentibus,
Sed damnamen
est abutentibus,
Sic est impar
vita fruentibus
Sacramento.

5b. Hoc est manna
traditum patribus
Et angelis
et viatoribus,
Panis nunquam
mittendus canibus
Abs fermento

6a. Jesu, vere
qui panis diceris,
Miserando
condole miseris,
Qui fideles
quondam ab inferis
Rapuisti.

6b. Ut jungamur
fine cum superis,
Exaudi, nam
probitiaberis,
Ne damnemur,
quos poenis miseris
Redemisti.

Miss. Parisiense saec. 14. Cod. Parisiens 861. Mit Mel.

43. De Corpore Christi.

1a. Sacrosanctum corpus ave
Jesu Christi, tu persuave
Nobis es edulium;

1b. Ave Jesu, verbum suave,
Dei patris, per quod a vae
Coetus fit fidelium.

2a. Lumen coeli, splendor patris,
Nos illustra prece matris
Tuae pastu coelico;

2b. Verum corpus ave Christi,
Tu nos cruce redemisti
Sanguine non modico.

3a. Esto nobis medicamen,
Virtus, victus, lux, levamen
Et vitae communio,

3b. Jesu salve, salve Christe,
Tuorum sanctorum siste
Nos in contubernio.

4a. Ecce tibi laudes damus,
Venerantes te rogamus
Te tibique canimus;

4b. Salve dulcis et benigne,
Salve cuncta laude digne,
Tibi benedicimus.

5a. Vere tu delectas sensus
Omnes pastu dansque census
Meritorum omnibus;

5b. Parce nostris jam peccatis
Et da nos te nosse satis
Et vigorem sensibus.

6a. Jesu, nunc sis exoratus,
Quod nos et nostri conatus
Semper tibi placeant;

6b. Ut a te non separemur,
Sed crescamus et salvemur
Sancti tui moneant.

Miss. ms. Andecense saec. 15. Clm. Monacens. 24002. — Aus der missa de sacramento miraculoso.

44. De Corpore Christi.

1a. Salve corpus Salvatoris,
Vas dilectum, vas amoris,
Vas divinae gratiae;

1b. Vas perenne, vas ornatum,
Virginali ventre natum
Arte sapientiae.

2a. Salve thronus trinitatis,
Solium divinitatis,
Electorum gloria;

2b. En abyssus hic sophiae
Atque summae hierarchiae
Majestas plenaria.

3a. Dei splendor et figura
Est hic patris genitura,
Speculum sine macula;

3b. Nam hic plena deitas,
Corporali habitans
Et manens praesentia.

4a. Hic primum principium,
Ens cunctorum entium,
Qui firmavit aethera;

4b. Qui mensura, pondere,
Numero, libramine
Condit cuncta cetera.

5a. Quis unquam mortalium
Tam ingens prodigium
Explicare potuit?

5b. Mari, ventis imperans,
Cuncta solus ordinans,
Quem virgo parturiit,

6a. Terram palmo qui concludit,
Mica panis hic includit,
O Deum mirabilem!

6b. O quam large te exponis,
Promptus malis atque bonis
Praebens te esibilem!

7a. Cujus unquam cor pensavit
Plene aut excogitavit
Tam alta mysteria:

7b. Mundum continens pugillo
Signo tectus sic pusillo,
O mira clementia!

8a. O majestas infinita,
Vis amoris inaudita,
Amandi materia;

8b. Sedens super Cherubim,
Thronos atque Seraphim
Excolendus latria.

9a. Ex quo, per quem omnia,
Una manu clauditur,
Nobis factus hostia
Digitis contingitur

9b. Cujus, quaeso, valeat
Os aut ac lingua promere,
Quod Deus hic lateat,
Sub tantilla specie?

10a. O Dei dignatio,
Quis mirari sufficit,

10b. Quod tua plasmatio
Te in verbo conficit?

11a. Salve, corpus reverendum,
Cum stupore contingendum,
Amoris incendium;

11b. Amor tuus amor fortis,
Parem non habens consortis
Sic amantis nimium.

12a. Quo affectu trahebaris,
Quo amore vincebaris,
Cum tantum delectabaris
Esse cibus hominum

12b. Nam te totum exhausisti
Atque nobis impendisti,
Supra modum dilexisti
Traducem mortalium.

13a. Quis pro tali caritate
Te amat in veritate,
Jesu, Dei salutare,
Fac nos vere te amare
Hic et in perpetuum;

13b. Caro Dei, et non sinas
Sion muros et ruinas
Sine nobis reparari,
Fac ad illam nos quadrari
Virtute coelestium.

14. Grates tantae caritati
Nos agamus sic amati,
Omnis homo omni hora
Hoc adora, hoc honora
Corpus divinissimum.

Clm. Monacens. (ol. Sanemmeramens.) 14841 saec 15. A. — Cant. ms. Tegurinum saec. 15. Cgm. Monacens. 716 B. — Mel. = Salve mater Salvatoris mit Wiederholungen bei Str. 10 u. 14 B. — Str. 1a lautet in A:

Salve corpus, vas dilectum,
Vas amoris, vas confectum
Igne divinae gratiae.

8b, 2 habitas A. — 9b, 2 Os aut lingua depromere.

45. De Corpore Christi.

1a. Verbum patris incarnatum,
De Maria nobis datum,
Ab antiquis figuratum
Veneremur hodie,

1b. Per quod patres visitavit
Nosque pane vitae pavit
Pastor verus, summus David
Coelestis militiae.

2a. Ave panis angelorum,
Esca, cibus viatorum,
Ab hoc mundo profectorum
Dux exorbitantium.

2b. Ave donum summi patris,
In altari natus matris,
Consecratus verbo fratris,
Doctor ignorantium.

3a. Ave corpus benedictum,
Panis specie amictum,
Hujus vitae ut conflictum
Vincamus in latria.

3b. Supplicamus, o charisma,
Ut peccati tollas schisma,
Mundanorum post sophisma
Vivamus in patria.

Miss. ms. Sanctae Coronae anni 1498 Cod. Pragens. XII C 6. A. — Grad. ms. Jistebnicense saec. 15. Cod. Musaei Bohem. s. sign. B. — 1a, 2 De Maria uberatum A. — 2a, 1 Pie panis A. — 2a, 2 Cibus, esca A. — 3a, 4 in atria A. — Mel. = Verbum bonum.

46. De Corpore Christi.

1a. Divinum mysterium
Semper declaratur,
Et mens infidelium
Tumens excaecatur,
Firma spes credentium
Fide roboratur

1b. Fides est summopere
Credere in Deum,
Panem sanctum edere
Et tractare eum,
Qui dicebat: sumite,
Hoc est corpus meum.

2a. Panis prius cernitur,
Sed dum consecratur
Corpus tunc efficitur
Christi, sic mutatur;
Quomodo convertitur?
Deus operatur.

2b. De vino similiter,
Si sit benedictum,
Ex tunc est veraciter
Christi sanguis dictum,
Credamus communiter,
Verum est non fictum.

3. Nobis celebrantibus
Tale sacramentum
Et cunctis credentibus
Fiat nutrimentum,
Omnibus negantibus
Sit in detrimentum.

Miss. ms. Novesiense saec. 15. Cod. Parisiens. 12063.

47. In Dedicatione ecclesiae.

1a. Gaude,
virgo mater ecclesia,

1b. Christo
quae nuptiali copula

2a. Domino dote
foederaris sempiterna,

2b. Decoris stola
et immortali gloria.

3a. Haec est illa
a finibus
terrae veniens regina

3b. Voluptatum
terrenarum
deserendo illecebras,

4a. Ut Salomonis
verba audiat
magnifica,

4b. Vitae monita
pie sectando
sublimia.

5a. Haecque illa
aureo virtutum
amictu decorata

5b. Dei dextrae
adsistens regina,
cujus ab intus gloria.

6a. Quam Deus alloquendo:
audi, inquit, filia,

6b. Domum patris abnega,
mundo abrenuntia.

7a. Ut serveris actu
et mente virginea.

7b. Placet decor, placet
speciositas tua.

8a. O admiranda,
o praedicanda
Dei gratia;

8b. O largitatis,
o pietatis
abundantia:

9a. Humana Christo
in sponsam
copulatur anima!

9b. Jam inquam unum,
non duo
Christus et ecclesia,

10a. Semper regnatura cum
ipso in coeli gloria

10b. Fruens jucunditate
felici jam in saecula,

11. Cum Deus erit
in omnibus omnia.

Trop. ms. S. Ebrulphi saec. 12. Cod. Parisiens. 10508 A. — Miss. ms

Beccense saec. 13. Cod. Parisiens. 1105. — Miss. ms. Roman.-Franciscan. saec. 15. Cod. Parisiens. 9445. C. — 2a, 1 Hodie foederaris C; foederaris dote AB; dote fehlt C. — 2b, 2 et immortalitatis C. — Zwischen Str. 5a und 5b folgt in C: Ipso [l.: Christi] monita complecto [sic] sublimia. — 7b, 1 et placet C. — 8b, 3 fehlt C. — 9b, 1 sqq. Caritas copula jam quidem unum non duo Christus et ecclesia sponsa sponsi unica. C. — 10a, 1 sq. Regnatura secum et ipsa. C. — Melodie in AB.

48. In Dedicatione ecclesiae.

1a. Adest dies jubilaeus,
In quo summus pater Deus
Suae donum gratiae

1b. Mundo dedit salutare,
Ergo, Sion, gratulare
De dono laetitiae.

2a. Gaude coelum, terra plaude,
Jucundare digna laude
De Christi clementia,

2b. De supernis innovata,
Nova prole fecundata
Nunc mater ecclesia.

3a. Haec est illa civitas
Jerusalem beata,
Johannis praesagio
Jam praefigurata.

3b. Haec est in diluvio
Summi regis archa,
Quam in mundi fluvio
Novus patriarcha

4a. Suo cruore roseo
Rite fecundavit,
Qui te sacro latere
Jugiter manavit.

4b. Nos a peccatis omnibus
Vere liberavit
Et coelesti patriae
Nos aequiparavit.

5a. Ergo Jesu, rex coelorum,
Tuam catervam hominum
Rege sine termino,

5b. Ut migrantes de hoc mundo
Gloriemur de jucundo
Angelorum domino.

Grad. ms. Altovadense 42 anni 1410. A. — Miss. ms. Plagense s. sign. saec. 15. B. — Miss. ms. Cremsense saec. 15. Cod. Pragens. XII B 18. C. — Miss. ms. Capit. Olomucens. 45 saec. 15. D. — 5a, 2 Nostram catervam B.

49. Prosa Dominicalis.

1. Qui coelorum
contines regna,

2a. Dolentum
qui consolatio
comprobaris unica,

2b. Umbrosae
qui fles Jerusalem
ruitura moenia,

3a. Nosmet a ruina vera
petimus libera.

3b. Praevenire tua nostra
tribue lamenta.

4a. O anima miserrima
hoc lamento signata,

4b. Quae diem transitoriam
hic celebras deflendam.

5a. Malis absconsis
time ventura tempora,

5b. In die poenas
ne perferas aliena;

6a. Ne vallo circumdata,
depressa angustia
requiras latibula;

6b. Ne terrae consternata,
lapidibus vacua
ipsis, gemas misera.

7a. Visitationis quia
praesentis inscia
7b. Delectationes tuas
sequeris avida.

8a. Exclama: peccavimus,
reatum cognoscimus,
detur gratis venia.
8b. Ad te jam confugimus,
a malis eruamur,
refugium, Domine,

9. Te da, demus ut gratias
per cuncta saecula.

Sequent. ms. Palat. Vindobonens. 1043 saec. 12. A. — Grad. ms. Epternacense saec. 12. Cod. Parisiens. 10510 B. — Titel: Domine refugium B. — 4b, 1 diem tuam transitoriam AB. — 5a, 1 sq. abscondisti me B. — 6a, 1 De vallo B. — 6a, 2 ne pressa B. — 6b, 1 terra B. — 7b, 2 avita A.

50. Tempore pestilentiae.

1a. Jubilemus pia mente,
Voci corde concinente,
Trinitatem collaudantes
1b. Patrem prolemque precemur,
Sanctum pneuma veneremur
Laudis melos concrepantes.

2a. Omnes una proclamemus,
Summum Deum imploremus,
Misereri ut dignetur.
2b. Cor gravatur, cor languescit,
Jam gens moeret et plangescit,
Pestis morsum dum veretur.

3a. Aura laedit, furit pestis,
Morbus urit, nulla maestis
Spes salutis redditur,
3b. Mare fluit mixtum felle,
Jam tempestas, jam procellae,
Plebs ubique premitur.

4a. Si pro malis irascaris,
Tempus est, ut revertaris,
Pie Jesu, miserere.
4b. Leo lustrans oves quaerit,
Nisi praesis, ovis perit,
Bone pastor, nos tuere.

5a. Terra, mare, firmamenta,
Quaeque parent elementa
Tuo facta numine,
5b. Mare novit te calcantem,
Dum te sentit ambulantem,
Factor fertur flumine.

6a. Cuncta sistunt te jubente,
Non moventur sed repente
Redduntur pacifica,
6b. Toto nisu, tota cura
Omnis laudat te factura,
O virtus almifica.

7a. Auras mitte nobis laetas,
Pestes prece procul pelle,
7b. Transfer nos ad vitae metas,
Ne nos turbent tot procellae.

8a. Olim culpa nos ligati
Respirantes cedimus,
8b. Corde moesto flagellati
Tibi soli credimus.

9a. Lex antiqua transgressores
Conversos eripuit,
9b. Tuae legis abusores
Pie dum corripuit.

10a. Joab Abner prosequente
Et hunc armis insequente
Prece datur venia,
10b. Joab vitam consecutus
Nocte viam transit tutus
Per montis cacumina.

11a. David in prophetico
Vita datur termino
Pro delicto gravi,
11b. Tersum fugit facinus,
Dum fatetur vocibus
Inquiens peccavi.

12a. Ezechias reddit fletum
Et peccatum est deletum,
Statim ut poenituit,

13a. Mitis Esther piae mentis
Pro salute suae gentis
Assuerum adiit,

14a. Virtus Judith, de supernis
Diva dum illuminat,

15a. Mater ergo summi regis,
Tibi natus Christus verus,

16a. Virgo natum intercede,
Ut afflictos liberet,

17a. Virgo mater, maris stella,
Fons hortorum, verbi cella,
Ne nos pestis et procella
Peccatores obruant.

18a. Proles parcit, si peroras,
Mater, ergo rumpe moras,
Posce tuum filium,

19a. Nostras tuus ipse natus
Tollat poenas et reatus
Nobis praestans consolamen

12b. Fletum fecit et profecit,
Sibi Deus hinc adjecit
Annos et constituit.

13b. Hinc fit salus Mardochaeo,
Crux aequatur Aman reo,
Qui suspensus periit.

14b. Caput aufert Holofernis
Et captivos liberat.

15b. Quos signavit umbra legis,
Hesther tu, hic Assuerus.

16b. Salvet hos a pestis caede,
Quos pie redemerat,

17b. Eja, mater, terge fletum,
Tempestatis seda fretum,
Cor moestorum redde laetum,
Jam preces subveniant.

18b. Aura foeda, rumpens pestis
Simul cadant, confer maestis
Salutis auxilium.

19b. Sui regni sempiterni,
Ubi cives sunt superni;
Personemu somnes Amen.

Hymn. et Sequent. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14667. A. — Miss. Praedicatorum imp. Venetiis 1525. B. — 1a, 1 Decantemus pia B. — 4b, 2 nisi pressis B. — 5b, 2 sensit. — 8a, 2 cernimus B. — 10b, 1 Jacob vitam. — 12b, 2 hoc adjecit B. — 13b, 2 Crux paratur B. — 15a, 2 Tuque natus B. — 16b, 1 Salvet nos B. — 18a, 1 Aurae A. — 18b, 2 cadens A.

Die Sequenz wird wohl nie zum musikalischen Vortrage bestimmt, sondern, einer Votivmesse angehörend, eine Lesesequenz gewesen sein. Zur Messe bemerkt B: „Missa pro vitanda mortalitate, quam Dominus Clemens papa sextus constituit et ordinavit servato ordine infrascripto: et concessit omnibus praedictam missam audientibus CCIX dies indulgentiae. Et omnes audientes dictam missam debent habere candelam accensam in manibus et per totam missam stare flexis genibus et hoc per quinque dies, quibus debet ipsa missa celebrari: et probatum est pluries, quod audientibus tales missas non nocet subitanea mors quin habere possint spatium poenitentiae.

II.

DE BEATA.

51. De Conceptione BMV.

1a. Innovetur hac in die
Vox fidelis ad Mariae
Votiva solemnia,

1b. Et in laudem matris Dei
Mens prorumpat plena spei
Dulci cum concordia.

2a. Vinea in Dominica,
Area ex Davidica
Vitis est propagata,

2b. Quae fructum dans fecundius,
Florem effundit dulcius
Coelitus irrigata.

3a. Cujus suxit ex medulla
Mundus mei et lac jam nulla
Passurus nocentia,

3b. Quam spiritus obumbravit
Et eandem roboravit
Sua cum potentia.

4a. Sic suscitato pio germine
Abrahae fidelis ex semine
Verba per angelica,

4b. Angelorum nacta imperium,
Conscendit ad coelum empyreum
Jam Dei domestica.

5a. Exsultet polus
Cunctis cum spiritibus
Resultet tellus
Suis cum militibus
Et tu, ancilla Dei,
ex tanta munificentia

5b. Sanctis locata
Sponsi in connexibus,
Exsaturata
Cupitis amplexibus,
Gaude et lauda Deum,
a quo haec sufficientia.

6a. In sanatis et salvatis
Per te tuae sanctitatis
Argumenta probantur,

6b. Nam morbosi manifeste
Venerantes te a peste
Multiplici curantur.

7a. Tu igitur, virgo gratiosa,
Speciosa paradisi rosa,
Ab aegrotis animae damnosa.
Mox dignare effugare;

7b. De Aegypto luti tenebrosa
Et exosa valle lacrimosa
Intra prata nos deliciosa
Accelera sublevare.

Miss. ms. Brixinense anni 1372. Cod. Oenipontan. 295. — Mel.: jedenfalls die der Sequenz gleichen Anfangs auf Ingenuinus und Albinus.

52. De Conceptione BMV.

1a. Candida virginitas,
Consurgens aurora,
Gloriosa veritas,
Desuper irrora
Gratiam, decora.

1b. Splendida benignitas,
Fervens omni hora,
Radiosa caritas,
Filium exora,
Veniam implora.

2a. Nam tui conceptio
Fuit nuntiata,
Angelico nuntio
Annae lucidata,
Cujus tu alloquio
Es sanctificata,
Ante sancta quam nata.

2b. Verbi incarnatio
Mire figurata
Et grandi spectaculo
Moysi monstrata,
Divino consilio
In te consummata,
Nobis est vita data

3a. Ex te orta veritas,
Vera lux et via,
Homo Deus ἅγιος,
Salvator, Messia,
Quem testatur deitas
Vera prophetia
Simeonis illa.

3b. Et exorta castitas
De saeculo dia,
Et assumpta puritas
Superis Maria,
Collataque sanctitas
Cum vera sophia
Omnium regina.

4a. Ubi tibi serviunt
Chori angelorum
Et in te prospiciunt
Agmina sanctorum,
Ave, canunt modulis,
Regina coelorum.

4b. Eja decus virginum,
Gloria justorum,
Spes vera fidelium,
Venia reorum,
Duc nos post exsilium
Ad regna polorum.

Miss. ms. Burdigalense saec. 15. Cod. Parisiens. 871. — 1a, 2 aurora legis, überzählig. — 2a, 6 Sanctificata et. — 3a, 5 Quam testatur.

53. In Conceptione BMV.

1a. Gaudeamus
omnes in terminum
Nostri luctus
laudantes Dominum,

1b. Qui ascendit
in florem virginum,
Tulit onus
nostrorum criminum.

2a. Haec est dies,
quam fecit Dominus,
Exsultemus,
laetemur in ea.

2b. In qua coepit
fulgere cominus
Progrediens
stella de Judaea.

3a. Jam sterilis
Anna fit gravida,
Cujus onus
cunctis proficuum.

3b. Haec est proles
a Deo provida,
Sacrarium
de qua fecit suum.

4a. Ut radium
solis in nebula
Creavit hanc
salvator omnium;

4b. Diu scitur
ista puellula
Ante suae
carnis initium.

5a. Navigantes quidam mari
Salutis in dubio

5b. Explorarunt se salvari
Virginis auxilio.

6a. Laeti fiunt prius maesti
Sedanturque maria,

6b. Dum promittunt hujus festi
Omnia solemnia.

7a. Nos qui sumus in hac valle,
Perditionis in calle
Assistentes hodie

7b. Tuae laudi, fraglans rosa,
Nata spinis nec spinosa,
Loca nos in requie.

8. Amen vox ecclesiae.

Miss. ms. Calmontanum saec. 14. Cod. Parisiens. 9442. add. saec. 15. — Mit Mel. — 6b, 2 lies colere solemnia?

54. De Conceptione BMV.

1a. Diem sacram celebremus,
Odas laudis personemus
Festivando laetius,

1b. Qua beata mater Christi
Est concepta, desit isti
Murmur indiscretius.

2a. Absit hic syllogizare,
Lexis loram non laxare
Debes neque derogare
Theotocos honoribus.

2b. Nonne rosam sine spina
Quivit dare mens divina,
Mundam luis a sentina,
Carnis a squaloribus?

3a. Fidelis Dei verna,
De Christi da lucerna,
Quod pater hanc ab aevo
Perfecit sine naevo.

3b. Non senserat piaculum
Hoc Christi tabernaculum,
Supremus quod dicavit,
Prae cunctis hoc beavit.

4a. Plures santificatos
In matris alvo natos
Scriptura sancta docet,
Quos edere non nocet:

4b. Sic fuit Isaias,
Sic magnus Jeremias,
Johannes et baptista,
Praeclarus praeconista.

5a. Sed amplius hic egit
In matre, quam elegit,
Supremus hanc compegit
Ex forma non infecta.

5b. Quod quivit, nam et licuit,
Totaliter explicuit
In matre, qui emicuit
In mundo jam praefecta.

6a. Credo, regem mortis legem
Hic laxasse, praeservasse
Matris suae formam;

6b. Quod et pium est et dium
Confiteri, nec id reri
Quid contra legis normam.

7a. Approbatam, revelatam
Matris conceptionem

7b. Recolamus et credamus
Sic ejus unionem,

8. Ut virgo nos Maria
Hic protegat in via
Et mundi post certamen
Nos sumat; omnes dicant Amen.

Miss. ms. Neoclaustrense XII B 11 saec. 15. — 2a, 2 Λῆξις. — 3a, 1 Fidelibus. — 5a, 3 Summus.

55. In Nativitate BMV.

1. Ecce solemnis diei
canamus festa,

2a. Qua saeculo
praesens fit gemma potens
et nobilis Maria,

2b. Regalibus
exorta parentelis,
theotocos inclita.

3a. Haec egressura
de germine Jesse
tempore prisco
praedicta est virgula,

3b. Ut flos ex ejus
radice procedens
turbida mundi
absolveret crimina.

4a. Istam venturam
veterum parentum
linguae prophetiis plene
testabanter coelitus ac
praecinuerant
alma oracula.

4b. Quae virgo manens
paritura foret
unicum morte filium
spiritaliter conceptum
qui contraderet
mundo remedia.

5a. Quae Davidis genita
stirpe clara
generosi nominis
fert insignia.

5b. Salomonis creditur
haec propinqua
sed majori praedita
sapientia.

6a. Haec de regibus
generis clari
sumpsit exordia,

6b. Et haec eadem
regis aeterni
mater castissima,

7a. Ejus qui ante tempora
fuerat
atque saecula,

7b. Qui angelos et homines
junxerat
pace placida.

8a. Illius nobis
adesse
cuncti precamur
auxilia,

8b. Per quem tam gravis
destructa
paci concessit
discordia.

9a. Illius hoc nobis
acquirat
genitrix sancta,
quam sonant gaudia,

9b. Atque suum nobis
placatum
faciat natum
per cuncta saecula,

10a. Ille nobis cuncta
ut dimittat pleniter
delicta

10b. Et aeterna clemens
tribuat ornarier
corona.

11a. O nunc, coelorum domina,
famulorum vocibus
mota, quae deposcunt,
aure suscipe benigna

11b. Et nos tuo munimine
tuearis sedule,
donec nosmet regna
dones scandere superna.

Trop. ms. Mindense anni 1024. Cod. Berolinens. IV. 11. — Mel.: „Puella turbata". — 3b, 1 Et flos — 4b, 3 unico.

56. In Nativitate BMV.

1a. Novum vas est Elisaeo
Allatum, quod sal in eo
Mittat summus opifex;

1b. Auro tectam omni parte
Mira fabrefecit arte
Arcam primus artifex.

2a. Templum Dei consummatum
Legitur et consecratum
In mense Septembrio,

2b. Ita clarum, sic electum
Nusquam opus est perfectum
Mundi ab exordio.

3a. Virgam siccam fronduisse,
Vellus rore maduisse,
Ignem rubum non ussisse,
Sacra prodit pagina;

3b. Ista cuncta sed et plura,
Quae commemorat scriptura,
Quando legis, parum cura,
Quia sunt velamina.

4a. Totum quod est honestatis,
Virtutis et claritatis
In scripturis positum,

4b. Ad honorem tuum, pia
Virgo mater, o Maria,
Esse scimus editum.

5a. Sedes Deo praeparata,
Fiscella bituminata,
Matris alvo consecrata,
Nata mundo hodie;

5b. Manna nostrum tu servasti,
Quo nostri sunt patres pasti,
Sed et nos, dum sumus casti,
Pascimur quotidie.

6a. Arca tu es deaurata,
Domus bene columnata,
Porta viris obserata,
Soli Deo pervia.

6b. Rite tu vas Elisaei,
Rite domus dicta Dei,
Qua curantur omnes rei
Sumentes praesidia.

7a. Illustri de stirpe nata,
In salutem nobis data,
Flecte natum precibus,

7b. Esse sui cohaeredes
Ut possimus, ubi sedes
Multae in coelestibus.

Clm. Monacens. (ol. Sanemmeramens.) 14926. saec. 15. Mit Mel.

57. De Praesentatione BMV.

1a. Gaude, virgo gloriosa,
Ave, paradisi rosa,
Salve, decus virginum,

1b. Hebraeorum stirpe nata,
Peccatorum advocata,
Angelorum gaudium.

2a. Infans patri obedisti
Et asylum introisti,
Ubi Deum coleres,

2b. Conternantem te litasti
Et in templo protelasti
Donec viro nuberes.

3a. Legem tibi statuisti,
Quam devote perfecisti
Vivens regulariter,

3b. Mane Deum exorasti
Et exinde laborasti
Libens et hilariter.

4a. Noctu quando dormitasti,
Corde simul vigilasti
Nunquam vacans otio,

4b. O quam felix et beata,
Tibi frugi, Deo grata
Fuit haec devotio.

5a. Per quam cunctos practulisti
Ac per illam meruisti
Invenire gratiam,

5b. Quam amisit protoplastus,
Qui in paradiso fastus
Intulit miseriam.

6a. Redde ergo, mater Christi,
Gratiam, quam invenisti,
Peccatori valde tristi
Impetrando veniam.

6b. Salva cunctos poenitentes
Matrem Dei te credentes
Et corruptam non fatentes
Sed infantis filiam.

7a. Te laudantes intuere,
Innocentes contuere,
Peccatorum miserere
Et rebelles fac parere
Gubernanti omnia;

7b. Ut quicunque te collaudant
Contra pneuma non delinquant,
Creatorem non offendant,
Redemptori laudes pangant
Per aeterna saecula.

Miss. ms. Raitenbuchense saec. 15. Clm Monacens. 12204. A. — Orat. ms. Underdorfense saec. 15. Clm Monacens. 7815. B.

58. In Praesentatione BMV.

1a. Audi, Maria, nos,
Templum deitatis,

1b. Audi, Maria, nos
Nantes in peccatis.

2a. En praesentata es
Templo trima hodie,

2b. Per quinos gradus pres
Ascendisti propere.

3a. Gaudia nova
Sunt orta,
Haec dum sistitur;

3b. Orbis, hinc ova,
Quod porta
Coeli panditur.

4a. Nos custodi, virgo,
A peccatorum fluctibus

4b. Mundi hujus, virgo,
Nos orna virtutibus.

5a. Ave, potens hic patrona,
Corruscans miraculis,
Ave, reorum matrona,
Comparata liliis.

5b. Non hic simus viatores
In valle miseriae,
Praesenta nos peccatores
In asylum gloriae.

Cantionale ms. Vissegradense V C c η saec. 15.

59. In Annuntiatione BMV.

1a. O tempus temporum
Desiderabile,
Quo Deus omnium
Hoc ave habile
Mittit in saecula,

1b. Attendens misera
Humani generis
Et damnabilia
Antiqui seminis,
Et aufert omnia.

2a. O felicissima,
Ave quae suscipit,
Virgo purissima
Salutem peperit
Commune omnium.

2b. Mater et filia
Virgo efficitur,
Vim per haec talia
Natura patitur
Dei per spiritum.

3a. Lingua quae poterit
Plene depromere
Vel quis retexerit
De textu literae
Dona haec gratiae?

3b. O virgo virginum,
Tu de coelestibus
Advocas Dominum,
Quem das terrestribus
Pro dono veniae.

4a. Felix puerpera
Quae fructu uteri,
Ea, quae vipera
Humano generi
Struxit, tu disjicis.

4b. Sacri plenarium,
Quae zyma scoriae,
Mortis initium,
Per natum gloriae
In vitam redigis.

5a. Digne laudabilis
Cunctis fidelibus,
Praeadmirabilis
Cunctisque gentibus
Et peramabilis.

5b. Nunc tuis laudibus,
Virgo purissima,
Pie instantibus
Mente piissima
Adsis placabilis.

6a. Ut sit propitius
Te venerantibus
Jesus credentibus,
Ut tecum siderum
Jungamur civibus.

6b. Christe, qui tua hac
Matre et filia
Ponis sub gratia
Salutem hominum,
Hinc tibi gloria.

Miss. ms. Zwethalense saec. 14. in. Mit Mel. = Mittit ad virginem.

60. In Annuntiatione BMV.

1a. Gaude, virgo, stella maris,
Quae parentem virgo paris
Mundo ferens gaudia;

1b. Sine patre facta parens,
Munda caro labe carens,
Coeli plena gratia.

2a. Gaude, rubus, sedes facta
Deitatis, sed intacta
Carnis per incendia;

2b. Virga Aaron supra morem
Parit fructum, parit florem
Virga Jesse regia.

3a. Gaude, thronum summi regis,
Foederantis arca legis
Continens mysteria;

3b. Spiritalis urna cibi,
Domus, in qua domum sibi
Fecit sapientia.

4a. Gaude, terra, quae per rorem
Germinasti salvatorem
Simul cum laetitia;

4b. Fons hortorum, clausus hortus,
Favus stillans, vitae portus,
Porta coeli pervia.

5a. Gaude, virgo, mater Dei
Singularis, tantae rei
Servans privilegia;

5b. Nova stella novum solem,
Novam virgo profert prolem,
Lactans patrem filia.

6a. Gaude, sola spes lapsorum
Gaude, decus angelorum,
Hominum lactitia;

6b. Nato pio, mater pia,
Mediatrix o Maria,
Nos clemens concilia.

Miss. ms. Calmontanum saec. 14. Cod. Parisiens. 9442. Mit Mel.

61. De Visitatione BMV.

1a. Ave lucis fundamentum,
Fidei positio,
Te signavit firmamentum
Factum in principio,

1b. Maria, illuminata
Per duo luminaria,
Carne Christi humanata
Cum deitate socia.

2a. Gratia sic fecundari
Plena te castam voluit,
Sicut aqua abundari
Orbem Deus disposuit.

2b. Dominus est vere tecum
Autoritate regia,
Quia tibi soli secum
Subjiciuntur omnia.

3a. Benedicta tu vocaris
Sola in mulieribus,

3b. Divis quia tu dotaris
Prae ceteris muneribus.

4a. Benedictus fructus tui
Ventris, vita sufficiens,
Qui nobis dativus sui
Sit salus indeficiens.

4b. Et tu Christo praesentata
Tuis fave supplicibus,
Trinitate tu placata
Nostris assiste precibus.

Cod. Lubicensis (ol. fol. 22.) saec. 15. A. — Miss. ms. Bremense saec. 15. B. — Autor der Sequenz Magister Johannes Hauc. Cfr. Analecta V, S. 61. Mel.: O beata beatorum A.

62. De beata Maria V.

Tempore Nativitatis DN.

1. Salutata coelitus
Mater fit divinitus
Passa nil puerpera.

2a. Stilla, dulcis mamma, filio,
In quo salus nec in alio
Spes est ulla miseris.

2b. Non in aula nec in solio,
Hic, hic vagit in praesepio
Infans terror inferis.

3a. Foenum jacet, strictum fascia,
Verbum patris, plenum gratia,
Pacti memor foederis.

3b. Cerne stellam, audi, filia,
Num tui nati sit gloria
Tam canora superis.

4a. Hic est ille, hic revera
Risus Sarae, cum de sera
Isaac suscipitur.

4b. Dona date fide mera,
Hic est, gentes, in quo vera
Vobis salus mittitur

5a. Serva, mater, ad cunabula
Pascens agnum intra stabula
Te pascentem suaviter;

5b. Mater, inquam, sine macula,
Laudi preces jungant saecula
Te cantando jugiter.

6a. Gemma coeli, porta veniae,
Tuae florem pudicitiae,
Placa regem gloriae;

6b. Quos antiquae fraus astutiae
Morti dedit et miseriae,
Duc ad portum gratiae.

Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 417. A. — Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 479. B. — Sequent. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 1584. C. — Miss. ms. Secoviense saec. 14. Cod. Graecens. 456. D.

63. De Compassione BMV.

1a. Gaude, turba fidelium,
Mentis colens martyrium
Ejus, quae dedit filium
In mortem pro miseris.

1b. Sed gaudendo compatere
Matri desolatissimae
Cum digna gratitudine
Effectu pietatis.

2a. Nati condolet sic poenis,
Ut congaudeat redemptis
Ex fervore caritatis,
Cui non est similis.

2b. Datur mater discipulo
Cum maximo mysterio,
Joannis sub vocabulo
Quivis venit fidelis.

3a. Gratias tibi, domina,
Quod mater facta es nostra,
Sub cruce salutifera
Filio cooperans.

3b Age sic grates filio
Pro tam grandi sacramento,
Tuorum ut devotio
Semper hinc sit jubilans.

Sequent. ms. Montis S. Georgii post Missale Mellicense imp. Norimbergae s. a. — Mel. vermutlich Verbum bonum.

64. De beata Maria V.

Tempore paschali.

1a. Mundi renovatio
Tenuit primordia,
Cum ex matris gremio,
Qui creavit omnia,
Prodiit fons luminis,
Mundus ergo virginis
Celebret solemnia.

1b. Ignis almi pneumatis
Igniat praecordia
Jam redempti plasmatis
Tua per suffragia;
Virgo, spes fidelium,
Et per tuum filium,
Renovantur omnia.

2a. Coelo tu serenior,
Angelis sublimior,
Cunctis amabilior;
Vallis nostra floruit,
Dum grandescit virginis
Alvus expers criminis,
Nostrum ver intepuit.

2b. Gelu mortis solvitur,
Verus sol exoritur,
Quo surgente panditur
Vita, quam restituit
Nobis cum victoria
Resurgens in gloria,
Quem Maria genuit.

3a. Viam praebet facilem
Se ostendens humilem,
Qua exitiabilem
Quis evadet gladium.

3b. Vita mortem superat,
Nam Christus nos reparat,
Qui nobis jam praeparat
Paradisi gaudium.

Miss. ms. Voraviense 35. saec. 14. A. — Miss. ms. Voraviense 6. saec. 15. B. — 2b, 4 instituit B. — 3a, 3 Quam B. — 3b, 2 Nam virgo B. — 3b, 3 jam fehlt B. — Die Melodie bezeichnet 1a, 1. — Eine s. g. „christliche Korrektur" dieser Sequenz enthält Grad. Pragense VII A 13. saec 16. Verändert sind folgende Stellen:

1a. Prodiit fons luminis,
Natus almae virginis,
Cujus haec solemnia.

1b. Ignis almi pneumatis
Igniat praecordia
Ut redempti gratias
Persolvamus debitas
Conditori omnium
Qui per suum filium
Renovavit omnia.

2a. Coelo qui serenior.

65. De beata Maria V.

Tempore paschali.

1. Jesu Christi matri laus sit
Gloria dicta Jesu.

2a. Gratiarum actio,
Laus et jubilatio
Pro nobis mortuo
Quondam, nunc vivo.

2b. Solus nobis obiit,
Sed non solus revixit
Multos sed conduxit
Regno divo.

3a. Laetemur hinc omnes
Christo conresurgentes
Et matri tanti victoris
Devoti simus omnibus horis.

3b. Gaude nunc, Maria,
Virgo clemens et pia,
Congaude Christo viventi
Piisque votis nostris consenti.

4a. Vicit, regnat, imperat
Immortalis vere
Jesus, quem nobis
Dona videre.

4b. Jesu, fili virginis,
Nostri miserere,
Tibi matrique
Fac nos placere.

Grad. ms. Novacellense s. sign. anni 1442. A. — Clm. Monacens. (ol. Superioris Altae) 9508. saec. 15. B. — Mel.: Victimae paschali Ab.

66. De gaudiis BMV.

1a. Gaude, virgo gratiosa,
Verbum verbo concepisti;

1b. Gaude, tellus fructuosa,
Fructum vitae protulisti.

2a. Gaude, rosa speciosa,
Vernans Christo resurgente;

2b. Gaude, mater gloriosa,
Christo coelos ascendente.

3a. Gaude, fluens deliciis,
Nunc rosa juncta lilio;

3b. Emunda nos a vitiis
Et tuo junge filio.

Miss. ms. Monacense 23 054. saec. 14.

67. In Assumptione BMV.

1. Gaude eja,
unica columba,
speciosa sponsa,
superno regi consociata.

2a. Beata
semper Dei
genitrix, pia virgo
Maria,

2b. Precamur,
alma, preces
exaudire digneris
et nostras.

3a. Praeclara dies
nobis instat,
quam temporum affert
orbita revoluta.

3b. Haec solemnitas
est hodie
et festivitas nostra
merito veneranda.

4a. Celebremus eam
lingua vocifera,
gratulemur in ea
corde pio Dominum
laudantes,
mente pura,

4b. Ut delicta nostra
tergat manu sua
summa pia gratia,
nostra conserventur et
corpora
custodita.

5a. De gente fera
nos libera
Normannica,
quae nostra vastat Deus regna.

5b. Senum jugulat
ac juvenum
et virginum,
puerorum quoque catervas.

6a. Depelle, precamur,
cuncta nobis mala;
Converte,
rogamus supplices,
Domine, nos ad te,
rex gloriae,
es qui vita,
pax, salus pia
spes et firma.

6b. Dona nobis pacem
atque concordiam;
Largire
nobis spem integram,
fidem simul veram,
caritatem
continuam
concede nobis
et perfectam.

7a. Sanctorum
precibus nos adjuvemur
ad haec impetranda,

7b. De quorum
passione gratulemur
modo gloriosa.

8. Laus sit et par gloria
trinitati quam maxima
cuncta per saecula.

Trop. ms. S. Maglorii Parisiens.? saec. 11 et 12. Cod. Parisiens. 13252. — 1, 3 sonsa. — 3a, 3 qua temporum. — 3b, 3 nostre. — 4a, 1 ea. — 4b, 4 sq. conserventur corpora et. — Das Alter der Sequenz bestimmt annähernd Str. 5a.

68. In Assumptione BMV.

1a. Mater misericordiae,
Stirpis puella regiae,

1b. Primordium laetitiae,
Humanae causa veniae.

2a. Sedes sapientiae,
Via poenitentiae,
Domus pudicitiae,
* * * *
Relevamen et solamen
* * * *
Miseris et tristibus,
Medicamen, adjuvamen
Lapsis poenitentibus.

2b. Firmamentum, documentum
Castis et humilibus,
Supplementum, nutrimentum
Cunctis indigentibus.
Aliis virginibus
Pulchrior in omnibus,
Ornata monilibus.

3a. Cantibus celebribus
Cantanda fideliter,

3b. Vocibus supplicibus
Jucunda suppliciter.

4a. Alma regina,
Lux matutina,

4b. Stella marina,
Forma divina.

5a. Imperatrix omnium,
Firma spes credentium,
Praemium,
pretium,
gaudium,
Salus es fidelium,
Janua coelestium.

5b. Consolatrix supplicum,
Prophetarum canticum,
Unicum,
mysticum,
coelicum,
Decus es angelicum,
Promissum Davidicum.

6a. Genus regale,
Vas spiritale.

6b. Templum virginale,
Donum speciale.

7a. Gemma castitatis,
Flos virginitatis,
Norma sanctitatis.
Felix dicta, virgo pura
Simul et puerpera,
Maritalis thori jura
Nesciens et foedera.

7b. Jesum nobis placatura
Semel petit aethera,
Sine fine regnatura
Mole carnis libera,
Justis laus aeterna,
Die hodierna
Transcendens superna.

8a. Lilium pudoris,
Myrthus et honoris,

8b. Sui genitoris
Mater et pastoris.

9a. Qua neque melior
Neque felicior
Mulier habetur,

9b. Qua nulla prior
Neque posterior
Partu videtur.

10a. Origo clementiae,
Titulus prudentiae,

10b. Speculum justitiae,
[Sedes sapientiae].

11a. Fons virtutis nimiae,
Dulcis et diligenda,

11b. Per quam porta gloriae
Fuit aperienda.

12a. Per quam inclita
Lux est edita,

12b. Per quam reddita
Vitae praemia.

13a. Super choros angelorum
Regnat exaltata

13b. Maria, regis coelorum
Genitrix beata,

14. Nimis honorata,
Mater et beata.

Grad. ms. S. Martialis Lemovicens. saec. 11. Cod. Parisiens. 903. add. in margine saec. $^{12}/_{13}$. Ohne Mel. — 8a, 2 Mitis et honoris. — 10b, 2 ergänzt; es fehlt an dieser Stelle entweder eine Zeile, oder wenn 10b, 1 zu 10a zu ziehen, die ganze Parallelstrophe 10b. — 14, 1 Vivis.

69. In Assumptione BMV.

1a. Sacra mundo fulget dies,
Quam sacravit sacra quies
Genitricis Domini,

1b. Gaudeamus hac in die
Commendantes nos Mariae,
Gloriosae virgini.

2a. Dies ista, dies laeta,
Qua coelorum in secreta
Natus matrem recipit,

2b. Felix mater in egressu,
Quia suo te consessu
Natus dignam efficit.

3a. In mandatis hoc habemus,
Ut parentes honoremus
Sintque nobis proximi;
3b. Hujus memor est mandati,
Hunc honorem qui dat matri,
Ut sit consors solii.

4a. O quam felix, quam beata
Patris mater, nati nata,
Quam felicis gratiae,
4b. Cui natus dedit donum,
Ut in suum ipsam thronum
Exaltaret hodie.

5a. Multa tibi dedit dona,
Sed donorum est corona,
Quod haec dies attulit,
5b. Quae a mundo te solutam,
Veste carnis reindutam
Coeli thronis intulit.

6a. Duplicatur en corona,
Duplex tibi datur stola
Carnis atque spiritus:
6b. Ista quasi singulari
Solam te vult gloriari
Ille tuus unicus.

7a. Gaudet chorus angelorum,
Et consortes gaudiorum
Fac nos esse, domina;
7b. Fac gaudere tuos tecum
Et ad pia vota precum
Aurem piam commoda.

8a. Felix sidus et regina,
Per quam luxit lux divina,
Nos in umbra respice;
8b. Tende manum stratis humi,
Fac, assumpta, nos assumi
Beatorum requie.

Miss. ms. S. Floriani III 208. saec. 12.

70. In Assumptione BMV.

1a. Pro matre Christi Maria
Congaudeat ecclesia,
1b. Pro societate sua
Suspiret ad perpetua.

2a. Matrem misericordiae
Precentur Sion filiae,
2b. Ut hac valle miseriae
Cum illis sit in acie.

3a. Per te, dulcis o Maria,
Vincuntur multa proelia,
3b. Ab incursu phantasmatum
Custodis cordis sabbatum.

4a. Per te pulsato vitio
Malum habetur odio,
4b. Tu scis amoris foedere
Corda de terra tollere.

5a. Per te salvantur omnia,
Per te redditur gaudium,
5b. Per te fugantur vitia
Et his datur silentium.

6a. Per te cuncta jucunditas
Habetur et solemnitas,
6b. Tu mater es et filia
Parensque paris nescia.

7a. Tu mater es fidelium,
Consolatrix humilium,
In te sit nostrum omnium
Amor et ardor cordium.
7b. Per te cives angelici
Sint nostri semper medici,
Qui nos curent a triplici
Hoste nec sinant subjici.

8a. Hostes omnes inficiunt,
Quos possunt, et afficiunt,
Sed hos omnes despiciunt,
Qui frui tecum sitiunt.
8b. O mater regis incliti,
Pro dignitate meriti
Fac nos tuo juvamine
Vero repleri lumine.

9a. Cantemus omnes hodie
Cum ingenti laetitia
9b. Laudes virginis Mariae,
Quae laetatur in gloria.

10a. Haec est regina virginum
Transcendens culmen ordinum,
10b. Excuset apud Dominum
Nostrorum lapsus criminum.

11a. Nos ad sanctorum gloriam
Per ipsius suffragia

11b. Post praesentem miseriam
Christi perducat gratia.

Miss. ms. Senonense saec. 13. Cod. Parisiens. 10502. Ohne Mel.

71. In Assumptione BMV.

1a. Angelorum ordinatrix,
Peccatorum mediatrix,
Sanitatum sanitas;

1b. Dominarum dominatrix,
Reginarum imperatrix,
Sanctitatum sanctitas.

2a. Patrem paris
parens et filia,
Tibi soli
constat haec gloria,
Gemma mortalium;

2b. Ave mundi
rosa mundissima,
Fraglans rosa,
rosa purissima,
Reis remedium.

3a. Mali naevum delevisti,
Solem stella genuisti,
Genitorem filia;

3b. Morte mortem qui domando,
Lacu faecis emundando
Secum traxit omnia.

4a. Moriendo mortem stravit,
Ad inferna pervolavit,
Vectes fregit inferos;

4b. Suis ibi se ostendens
Ad se traxit manus tendens
Derelinquens miseros.

5a. Ave, per quam salus datur,
Ave, per quam solidatur
Nostrum insoliditas;

5b. Ave, per quam relaxatur,
Ave, per quam pessumdatur
Reatus enormitas.

6a. Ave, mater
regis justitiae,
Fons salutis,
origo veniae,
Porta coeli,
domus laetitiae,
Deviantes
reformans gratiae,

6b. Ad te clamat
claustralis concio,
Quam asylum
omnis professio
Profitetur,
nostra redemptio,
Nostra salus,
nostra salvatio.

7a. Deprecamur, nos absolve
Absolutosque confove
Nos in coeli curia;

7b. Ibi Christum collaudemus
Incessanter et cantemus
In excelsis gloria.

Miss. ms. S. Maglorii Parisiens. saec. 15. Cod. Parisiens. (Arsen.) 623. — 2b, 2 Flagrans. — 3b, 1 donando. — 6b, 3 Quem asylum.

72. In Assumptione BMV.

1a. Quae est ista, quae ascendit
Transiens deserta,
Quo tendit aut quid praetendit
Floribus operta?
Pape, furem non ostendit
Opibus referta,
Virgo singularis;
O, praedo jam praedaris,
Praeda factus virginis.

1b. Haec est hostis Holofernis
Mulier Hebraea,
Quid Judaeos, Aman, spernis,
Hester est Hebraea.
Mardochaeo crucem sternis,
Punieris ea,
Singularis ferus
O, rex est Assuerus,
Hester magni nominis.

2a. Haec est illa virga, Jesse
Quam fert Isaias
De radice natam esse,
Cujus flos Messias;
Passionis suae messe
Stravit mundi vias,
Fructu tricenario,
O, cum sexagenario
Atque centenario.

2b. Haec est Sunanitis illa,
Quae David servivit,
Ista Jahel tam pusilla
Sisaram contrivit,
Haec est regina Sibylla,
Quae regis adivit
Salomonis regiam,
O, cujus sapientiam
Audit in sacrario.

3a. Haec de manu Pharaonis
Suum salvat masculum,
Haec est vellus Gedeonis
Rore ditans vasculum,
Haec est veri Salomonis
Singulare ferculum
Et turris eburnea,
Ha, tota resplendens aurea,
Tota delectabilis.

3b. Haec est, in quo se reclinat
Rex, reclinatorium,
Viatori, dum declinat,
Haec est diversorium,
Caput super hanc inclinat
Non habens tugurium
Rex aeternae gloriae;
Ha, quam dulcis est memoriae,
Mater tam laudabilis.

4a. Haec est arbor inflammata
Sed comburi nescia,
Stella Jacob procreata,
Veri solis nuntia,
Porta semper obserata,
Soli regi pervia,
Sed et arca foederis
Allata David humeris,
Magno sublata jubilo.

4b. Lunam tenet haec sub planta,
Sole stat circumdata,
Qualis exstat et quam sancta
Tot habens charismata,
Tot figuras, signa tanta,
Tot habens aegnigmata,
Quot sunt coeli sidera;
Ha, quanta sit considera,
Tu quisquis es in jubilo.

5a. Istis suffulta flosculis,
Istis malis stipata,
Stat exuta periculis
In portu laureata,
Desideratis osculis
Jam fruitur beata,
Conjuncta trinitati;
O, plaudant jam renati
Ad verbum tam suave.

5b. O jubilum, quo jubilat
Mater nato unita,
O quam praeclara rutilat
Duplicibus vestita,
Translator non sic ventilat,
Fides allegat ita,
Quod regnat jam cum Deo,
O, carnis cum tropheo,
Ergo dicamus: Ave.

6a. Ave, Maria, gratia
Plena, sit tecum Deus,
Corruptionis nescia,
Quam somniat Judaeus,
Tabescat in fallacia
Seductor Saducaeus;
Nam vere resurrexisti,
O, dulcis mater Christi,
Reorum miserere.

6b. Ave, Maria gratiae
Mater, mundi regina,
Mater misericordiae,
Salva nos a ruina;
Fons vitae, vena veniae,
Venire tunc festina,
Cum morti propinquamus,
O, tecum valeamus
Perpetuo gaudere.

Miss. ms. Capit. Olomucens. 141. saec. 14. mit Mel. A. — Miss. ms. Olomucense saec. 15. (od. bibl. publ. I I 6. B. — 1b, 1 hostis fehlt A. — 1b, 7 singularis fehlt B.

73. In Assumptione BMV.

1a. Lux illuxit
festive celebris,
Qua terrenis
Maria tenebris
Felix eripitur

1b. Et aeternae
lucis ad solium
Juxta regem
regina filium
Mater assumitur.

2a. Ad honorem
matris et gloriam
Ascendenti
procedit obviam
Christus alacriter,

2b. Et agentes
diem laetitiae
Omnes cives
beatae patriae
Occurrunt pariter.

3a. Affluentem
castis deliciis
Et vernantem
rosis ac liliis
Juvat adspicere;

3b. Juvat arcam
Dei cum canticis
Ordinatis
choris hymnidicis
Sursum deducere.

4a. Admirantur
humilem virginem,
Cujus omnem
transcendit ordinem
Praecelsa dignitas;

4b. Nec est tristi
locus invidiae,
Nam ipsius
congaudet gloriae
Cunctorum caritas.

5a. Recognoscunt,
hanc esse feminam,
Quae ruinam
replens angelicam
Coelos laetificat;

5b. Mundus omnis
hanc esse dominam
Et reginam
cunctis beneficam
Sentit ac praedicat.

6a. Eja Deo
prae cunctis proxima,
Quae cum eo
regnas in anima
Simul et corpore,

6b. Claro tui
conspectu filii
Tecum frui
fac nos exsilii
Transacto tempore.

Hymn. et Sequent. ms. S. Emmerami saec. 15. Clm. Monacens. 14667 A. — Clm. Monacens. (ol. Sanemmeranens.) 14343 anni 1351 B.

74. In Assumptione BMV.

(Die III. infra Octavam.)

1a. Salve, sancta Dei parens,
Virga Jesse, flos non arens.
Veri solis regia;

1b. Forma vitae, fons virtutis,
Porta lucis, spes salutis,
Vallis nostrae gloria.

2a. Mundi jubar, stella maris,
Lux praefulgens singularis
Jure privilegii;

2b. Virgo gignens genitorem,
Luna mundo dans splendorem
De splendore filii.

3a. Spes humani generis,
Sanctitatis speculum,

3b. Arca novi foederis,
Novae pacis vinculum.

4a. Per te, virgo, reformatur
Dei pax et hominum,

4b. Per te mundo salus datur
Et medela criminum.

5a. Per te cedit hostis victus,
Coit vulnus et inflictus
Olim dolor exsulat;

5b. Cadit accusator fratrum
Et in lacum missus atrum
Draco magnus ejulat.

6a. Virgo mater, mater Dei,
Mater unigeniti,

6b. Te laudamus, quamvis rei,
Per te Deo geniti.

7a. Ora patrem, ora natum,
Nostrum tollat ut reatum
Et clementer deleat,

7b. Ut post onus servitutis
Libertatis ac salutis
Porta nobis pateat.

Miss. S Dionysii saec. 14. Cod. Parisiens. 1107. Mit Mel.

75. De Assumptione BMV.

(Quinta die Octavarum.)

1a. Vergente mundi vespere
Sereno fusus sidere
Coeli procedit radius,

1b. Inducto carnis onere
Sacro dependes ubere,
Patris aeterni filius.

2a. In Gedeonis vellere
Et in rubi caractere
Praesignaturus cernitur,

2b. Cujus aperto latere
Cedit velamen literae
Et lex vetus exponitur.

3a. Sacramenta novae legis
In pressura Christi regis
Et in crucis ludibrio

3b. Planctum docet Jeremiae
Et languores Isaiae
Regis alti suspendio.

4a. Virgo, sidus singulare,
Virgo, mundi luminare,
Christi profusa genibus,

4b. Illi refer latus, lora,
Spinas, clavos et perora
Istis intercessoribus.

Miss. ms. Parisiense saec. 14. Cod. Parisiens. 880.

76. In Octava Assumptionis BMV.

1a. Omnis coeli hierarchia
Felix in theophania
Gaudet ab initio,

1b. Ubi crescit, dum Maria
Illic scandit ex hac via,
Jucundandi ratio.

2a. Elevata est ab imis
Arca Noe et sublimis
Montes supergreditur,

2b. Cujus odor fragrat nimis,
Haec pro meritis opimis
Praemiis perficitur.

3a. Affluens deliciis
Collectis divitiis
Scandit de deserto,

3b. Quae amicta variis
Canit tympanistriis
Dilecto reperto.

4a. Thalamum secretiorem
Virgo intrat ob decorem
Universis praedita,

4b. Virga, quae produxit florem,
Sed naturae praeter morem,
Refertur in abdita.

5a. Regem mater dum adorat,
Vice versa rex honorat
Matrem omni gloria,

5b. Sacrum flamen quam virorat,
Civitatem haec explorat
Et pertransit omnia.

6a. Ter vocata coelitus
Semel venit penitus
Digne coronanda,

6b. Unde plus quam primitus
Gaudet ejus spiritus,
O res praedicanda.

7a. Arcae Dei jam translatae
Patet in sublimitate
Dignum tabernaculum;

7b. Hesther ab humilitate
Ducitur in caritate
Regis ad cubiculum.

8a. O quae ista est et qualis,
Quae virtutum volat alis,
Ubi est securitas;

8b Super terram non est talis,
Cui supernaturalis
Inest singularitas.

9a. Laudes ergo alacriter
Coeli demus communiter
Nos reginae,

9b. Ut cum ipsa similiter
Conregnemus feliciter
Sine fine.

10a. Sed quae hodierna die
Coelos adis hujus viae
Consummato termino,

10b. Quos adhuc psychomachiae
Labor gravat, illos pie
Recommenda Domino.

Grad. ms. Dusseldorpinum D 11 saec. 15. — Mel. = In coelesti hierarchia.

77. De beata Maria V.

1a. Ave Dei genitrix,
coelestium,
terrestrium,
infernorum domina.

1b. Tu suavis universis,
fructifera,
suavitatem
dans odoris virgula.

2a. Ut fructus tui ventris
Crescat in nobis, in
misericordia
uberi.

2b. Participationis
ejus in idipsum
fac nos participes
fieri.

3a. O quam divinitatis
obumbrat virtus,
spiritu
principali repleta,

3b. Ejusdem spiraminis
sub umbra tu nos
protegas
in pace perpetua.

4a. Tu plena salutaris
gratiae,
quam inhabitat
plenitudo deitatis.

4b. Medicinam da mentis
et carnis,
ut inhabitet
virtus spiritus in nobis.

5a. Repleatur in bonis
desiderium
te colentium
in laetitia

5b. Ad gloriam nominis
tui filii,
cui laus, honor
sit per saecula.

Miss. ms. Sitanstettense XIV. saec. 12. — 1b, 3 sq. suavitatem odoris virga Hs.

78. De beata Maria V.

1. Salve, nobilis puerpera,
Exaltata super aethera,
Sancta Maria.

2a. Salve lux solaris,
Fulgida stella maris,
Virgo singularis,
Dulcis Maria.

2b. Verbo fecundaris,
Patrem filia paris,
Nec partu gravaris,
Sancta Maria.

3a. In qua tam mira genitura
Nihil suum habet natura,
Dulcis Maria,

3b. Sed verum solem paritura
Incorrupta manes et pura,
Sancta Maria.

4a. Solo nutu spiritali
Paruit ordo naturae
Regi regum novo jure,
Ut in partu daemonstratur,
Dulcis Maria.

4b. Nam in aula virginali
Repromissus Emanuel,
Quem praesignavit Gabriel,
Miro modo humanatur,
Sancta Maria.

5a. Nulla te infecit macula,
Quae sanguine lavantem saecula
Virgo generasti,
Dulcis Maria.

5b. Dura priscae legis fercula
In lactea gratiae pocula
Partu commutasti,
Sancta Maria.

6a. Coeli rorem,
Campi florem
Ex te accepimus,
Dulcis Maria.

6b. Novum lumen,
Verum numen
Per te adoramus,
Sancta Maria.

7a. Tu, virga castitatis,
Profers florem aeternitatis,
Dulcis Maria.

7b. Decus virginitatis,
Pollens flore divinitatis,
Sancta Maria.

8a. Nunc stipata coelitibus
Manum tuis supplicibus
Praebe in hoc exsilio,
Dulcis Maria,

8b. Ut, qui misere vivimus,
Sub carnis mole gemimus,
Supplica tuo filio,
Sancta Maria,

9. Non nos velit derelinquere,
Sed jam dignetur respicere,
O Maria,
Virgo pia,
Matrum gloria.

Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 479. A. — Grad. ms. Palat. Vindobonens. 13 314 saec. 11. add. saec. 13. B. — Miss. ms. Gottwicense 432 saec. 15. C. — 8a, 2 Nil suum B.

79. De beata Maria V.

(Infra Nativ. et Purific.)

1a. Omnis ager scripturarum
Tui ventris germen clarum,
Virgo mater, redolet;

1b. Omne semen aerumnarum,
Quidquid Eva dat amarum,
Ille fructus abolet.

2a. Anus Sara dum fetatur,
Domus Abrae collaetatur
Matri diu sterili;

2a. Aula coeli jucundatur,
Quia salus ex te datur
Mundo diu flebili.

3a. O Maria, mater Christi,
Rubus ille tu fuisti,
Ignis quem non nocuit;

3b. Ignem verbi tu gessisti,
Corruptelam nec sensisti,
Sic nos fides docuit.

4a. Manna coelo pluit verum,
Quando venit auctor rerum
Virginis in uterum;

4b. Qui cruoris sui merum
Vitis vera dans sincerum
Mutat ritus veterum.

5a. Arens virga germinavit,
Virgo feta terminavit
Culpam primae feminae;

5b. Pater verbum seminavit,
Caro verbum generavit
Sine viri semine.

6a. Rore vellus inundatum
Signat pneuma tibi datum
Multiformis gratiae;

6b. Arvum circa desiccatum
Dat Judaeum jam privatum
Conditoris facie.

7a. Deus pater hoc juravit,
Quod de fructu ventris David
Regni thronum sedeat;

7b. Vere fructus ventris David,
Princeps pacis jam regnavit,
Nunc captivus redeat.

8a. Illud tuum mundum pectus,
Quo quievit Deus tectus
Humano sub corpore,

8b. Salomonis erat lectus,
Viris bonis circumspectus
Nocturno sub tempore.

9a. Ecce constat jam completum
Isaiae magni laetum
Illud vaticinium:

9b. Virgo praegnans dedit fetum,
Quo fugavit mortis metum
Hostis et dominium.

10a. Porta clausa te signavit,
Per quam solus rex intravit
Serato signaculo;

10b. Hoc et lapis praemonstravit,
Quo nil homo laboravit,
Abscissus miraculo.

11a. Virgo, templum deitatis,
Plena summae pietatis,
Nos indignos respice

11b. Quo redundas praesta gratis,
Ut in tuae claritatis
Sorte simus, effice.

Miss. ms. Secoviense saec. 12. Cod. Graecens. 479. A. — Miss. ms. Secoviense saec. 14. Cod. Graecens. 456. B. — 11b, 1 redundans B.

80. De beata Maria.

1a. Ad laudem virginis,
Quae sine labe criminis
Est mater veri luminis,
Cordis et oris
conformemus cantica;

1b. Quae Deum genuit,
Ut rubus igne canduit
Et virga Jesse floruit
Non ex natura
sed virtute mystica.

2a. Matris praecelsae meritum
Naturalem interitum
Recludens vitae
reseravit aditum;

2b. Cujus votiva castitas
Et singularis dignitas
Humanum genus
refecerunt perditum.

3a. Tu carens carie,
Obstaculum perfidiae,
Tu restauratrix veniae,
Quae sternis hostem,
promotorem sceleris.

3b. Virtus debilium,
Tu salutis principium,
Reductrix exsulantium,
Quae neminem
sperantem in te deseris.

4a. Nunc vetus error siluit
Noctemque lux praevaluit
In tenebris
erroris et miseriae.

4b. Per te medela criminum
Detur et salus omnium,
Te collaudat
coelestis culmen patriae.

5a. Vellus vita
madens gentium,
Tellus rore
carens arida.

5b. Viro nulli
patens ostium,
Miro modo
verbo gravida.

6a. Efficeris puerpera,
Claudis inter viscera
Regem
salvatorem saeculi.

6b. Ut sol de coelo gignitur,
Deus ex te nascitur,
Summum
sublevamen populi.

7a. Te subdidit et condidit
Mundum,
coelos et aequora

7b. Et moriens obediens
Mundi
sustulit facinora.

8a. Te sponsus ecclesiae
Vocat in meridie
Clamans: veni,
sponsa, propere.

8b. In amore langueo,
Tui carere nequeo,
Digna, veni,
coronabere.

9a. Tunc vetitus
Introitus
Per te,
virgo, cunctis panditur

9b. Qui labitur
Et sternitur,
Per te
coelitus erigitur.

10a. Nobilis et inclita,
Dono Dei praedita,
Caritate subdita
Cum salute genita
Propaginis humanae,

10b. Interpella filium,
Ut post hoc exsilium
Coeli refrigerium
Det nobis, et vitium
Relaxet mentis vanae,

11. Et cor virtutum
repleat inane.

Clm. Monacens. (ol. Tegurin.) 18628 saec. 10. add. saec. 13. — Mit Neumen. — 9a, 3 u. 4 und 9b, 3 u. 4 verstellt Hs. — 10b, 5 relaxa Hs.

81. De beata Maria V.

1a. Mirum fit oraculum
Gabrielis ore,
Coeli tabernaculum
Terrae claudunt orae,
Lucent virtutis honore.

1b. Anna gerit flosculum
Fusum fructus rore,
Vesper fert crepusculum
Lucentis aurorae
Praegnans mirabili more.

2a. Terra stellam genuit
Vitandam fulgore,
Virgo nata claruit
Coelesti splendore,
Morbidos vigore
Fons erumpens imbuit,
Aridos liquore.

2b. Tu virga, quae canduit,
Virens in candore,
Quae pubendo caruit
Radicis humore,
Vita puriore
Nam nascendo splenduit
Libani virore.

3a. Res mira conspicitur:
Sphaera puncto clauditur,
Maximus minore;

3b. Fons a stilla geritur,
Sol a stella gignitur,
Fructus est in flore.

4a. Dulcor mari mittitur,
Decor carni jungitur
Humili pudore,

4b. Ima summis, nascitur
Rhinoceros, capitur
Virginis amore.

5a. Expavescit ratio:
Purae fit purgatio,
Deus est oblatio,
Lege fit redemptio
Pro legislatore.

5b. Implens corda gaudio,
Ora vaticinio,
Senem docet unctio,
Matrem nati gladio
Transfigi dolore.

6a. Mors distendit
Sepulchri regiam,
Dum extendit
Sol stolam regiam,
Terra tendit
Ad solis regiam
Cum decore.

6b. Apprehendit
Flos fructus gratiam,
Jam impendit
Ros mundo pluviam
Dum ascendit
Surgens ad gloriam
Cum honore

7a. Regni Dei
Sceptrum, fons olei,
Sol diei,
Templum saphyrei,
Nostrae spei
Fac fructum provehi
Cum fervore.

7b. Jubilaei
Lex, anni rorei
Per te rei
Merentur revehi,
Sis lux rei,
Sis splendor fidei
Cum dulcore.

8a. Verni floris
Decor effloruit,
Nostris choris
Dulcor insonuit
Nostri plausus.

8b. Tu vas roris,
Eu sanguis patuit,
Veli poris
Haerens qui latuit
Velo clausus.

9a. Laus, lux, lex, laetitia,
Monstrant mirabilia
Virginalis veli,

9b. Vita, virtus, venia
Praestantur et praemia,
Vernat ara caeli.

10a. Mens devota
Promens vota
Vigilet,
Dulcis nota
Cantus nota
Jubilet
Matri Dei.

10b. Munda, lota
Vita tota
Rutilet,
Ne commota
Mens vel jota
Ventilet
Verae spei.

11a. Arca, sanctuarium,
Lex, templum, sacrarium,
Tunc velo velata,
Nunc sunt revelata.

11b. Flos, rosa, rosarium,
Virens viridarium
Sit velum, ornata
Virgine sacrata.

12a. Jesu prelum,
Sudor, ros sanguinis
Ornat velum
Mariae virginis
In Ruthena.

12b. Ergo zelum
Praesentis agminis
Duc ad caelum,
Virgo, vi flaminis,
Laude plena.

Clm. Monacens. (ol. Sanemmeramens.) 14343 anni 1351. — 1b, 5 miro more. — 2a, 5 victore. — 4b. 1 Hyma summis. — 6b, 4 mundi. — 7b, 5 reis sis. — Die Sequenz trägt in der Handschrift den Titel „De conceptione BMV. et de S. Anna sequentia", womit indes der Inhalt nicht stimmt. Der französische Ursprung, den die Handhabung des Versmafses vermuten läfst, beweist 12a, 5.

82. De beata Maria V.

1a. O si mihi rhetorica,
Vis tota philosophica,

1b. Totus chorus Apollinis
Sic adspiret, ut virginis

2a. Digne promam praeconia,
Quae mater est et filia
Sui patris.

2b. Hic res certant contrariae,
Non obstat pudicitiae
Nomen matris.

3a. Hic ratio deluditur,
Hic argumentum fallitur,

3b. Dum mater non corrumpitur
Nec virgo partu laeditur.

4a. Naturae lex convertitur,
Vim majestatis patitur
Deificae;

4b. Qui vim naturae tribuit,
Hanc immutare potuit
Mirifice.

5a. Obstupescit
Mentium credulitas,
Sensualis
Deficit profunditas,

5b. Dum tumescit
Uterus, virginitas,
Maritalis
Ubi est fecunditas.

6a. O vere prae ceteris
Admiranda dignitas
Virginis, quae meruit
Gratiam divinitus,

6b. Ut naturae veteris
Solveretur finitas,
Virgo ventre tumuit
Impraegnata coelitus.

7a. O felix puerpera,
Singularis honoris,

8a. In partu non corrumperis,
Post partum flore frueris
Virginei pudoris.

9a. Tu castitatis speculum,
Tu lilium candoris,
Virtutum receptaculum,
Tu balsamus odoris.

10a. Tu florum flos,
Virtutum dos,
Tu scirpea fiscella
Propinans lac et mella.

11a. Tu vas imbutum nectare
Virtutum, sine compare
Tu trinitatis templum.

12a. Tu de stirpe Davidica
Ex Jacob stella orta,
Tu visio prophetica,
Ezechielis porta.

13a. O Maria,
Tu virtutum regina,

14a. Virga Jessea,
Tu vellus Gedeonis,

15a. Tu thurea,
Tu myrrhea,
Tu thronus Salomonis.

16a. Per te stat lex,
Te regum rex
Monilibus ornavit,
Ceu sponsam decoravit.

17a. Hoc carmen tibi offero,
O dulcis et decora,
Pro me peccante misero
Tu filium exora.

7b. Cujus exstant viscera
Expertia doloris.

8b. Tu via viris invia,
Thori virilis nescia,
Es mater genitoris.

9b. Tu nardus aromatica,
Tu verbi Dei cella,
Tu stella non erratica,
Tu fluctuum procella.

10b. Tu noctis lux,
Caecorum dux,
Tu claritatis stella,
Tu optima puella.

11b. Tu aequitatis semita,
Humilitatis orbita,
Munditiae exemplum.

12b. Tu lilium convallium,
Tu spes desperatorum,
Humilium refugium,
Solamen miserorum.

13b. Vitae via,
Tu mortis medicina.

14b. Arens area,
Tu rubus visionis.

15b. Tu mellea,
Tu rosea,
Tu fons salvationis·

16b. Tu vitae pax,
Amoris fax,
Tu reconciliatrix,
Salutis reparatrix.

17b. Tu mihi fac propitium
Suprema mortis hora,
Tu mihi fer auxilium
Et veni sine mora,

18. O rutilans aurora.

Cant. ms. Tegurinum saec. 15. Cgm. Monacens. 716. Mit Mel. A. — Orat. ms. Augiense saec. 14/15. Cod. Karolsrhuan. Augiens. 36. B. — 1b, 2 Nunc adspiret B. — 2a, 3 Summi patris B. — 2b, 1 Hinc res B. — 3b, 1 Cum mater B. — 4a, 2 Et vim B. — 4b, 1 Cum vim B. — 5b, 2 uterus fehlt A. — 5b, 3 sq. fehlen B. — 6b, 1 veteris fehlt B. — 6b, 2 Salvaretur B. — 7a, 2 honore A. — 7b, 2 dolore A. — 8b, 3 salvatoris B. — 9b, 3 Tu stella fehlt B. — 11b, 1 Tu magistra aequitatis, Semita humilitatis, orbita etc. B. — Str. 16b steht vor 14a B. — 14a, 1 Jesse A. — 15b, 1 und 2 vertauscht B. — 17b, 1 Quem mihi fac B. — 18, 1 O rutilans fehlt B.

83. De beata Maria V.

1a. Salve, sanctarum
sanctissima,
1b. Ave, piarum
piissima,

2a. Stirps regia,
Vitae via,
Laus sanctorum,
Spes reorum,
Virgo Maria.
2b. Tu solaris
Stella maris,
Clausus hortus,
Vitae partu, s
Plena gratia.

3a. Nam illa saeva
Mulier Eva,
Decipi digna
Fraude maligna,
3b. Jus subit mortis,
Abstulit sortis
Primae gaudia
Carens patria.

4a. Sed diram tulit mortem,
Primam reddidit sortem
Virgo Maria.
4b. Conceptu sacro suo
Miroque partu tuo,
Plena gratia.

5a. Namque regali
Ac prophetali
Stemmate orta
Vitae fit porta
Virgo Maria.
5b. Quae sine viro
Ordine miro
Genuit Deum
Hominem verum,
Plena gratia.

6a. Sed ut sol radio,
Sic suo filio
Virgo Maria
6b. Pulchrior videtur,
Castior habetur
Plena gratia.

7a. O qualis femina,
Cunctorum domina,
7b. Cunctorum domina
Spesque salvifica.

8a. Ergo tuorum
Vota servorum
Suscipe, pia
Virgo Maria,
8b. Dans prece pia
Data venia
Coelorum gaudia,
Plena gratia.

Sequent. ms. Arnesti de Pardubic anni 1360. Cod. Capit. Pragens. s. sign.

84. De beata Maria V.

1a. Ave speciosissima
Virgo de stirpe regia,
Coelicolarum domina.
1b. Aveto fulgidissima
Christianorum domina,
Stella maris, o Maria.

2a. O quantis digna laudibus
Es virgo prae virginibus,
2b. Quae peperisti filium,
Spem et salutem omnium.

3a. Mater misericordiae,
Maria, vota suscipe
Famulantis ecclesiae.
3b. Dic sponso, dulcis domina,
Misearetur vinea,
Plantata Dei dextera.

4a. Parvulas vulpes capiat,
Captas vitare faciat,
Ausu ne malo floridas
Demoliantur vineas.
4b. Maria, virgo nobilis,
Mater inaestimabilis,
Sollicita precamine
Tuo lactatum ubere.

5a. In aurem nati loquere,
O decus pudicitiae,
Dilectum placa precibus,
Fer opem supplicibus.

5b. Fac, ut post hujus transitas
Mundi sollicitudines
Saltandi det fiduciam
In Jerusalem superna,

6. O dulcis et pia,
O Maria.

Sequent. ms. Arnesti de Pardubic anni 1360 Cod. Capit. Pragens. s. sign. — 3b, 2 Ut miseretur. — 4a, 1 Parvulas ut vulpes. — Die Sequenz hat musikalisch doppeltes Finale, nämlich einerseits 5a, 4, andererseits 5b, 4 + 6.

85. De beata Maria V.

1a. Mundamini, mundamini
Laudantes matrem Domini,
Ut mundas mundae virgini
Laudes solvatis hodie.

1b. Honor sit summo numini
Ejusque soli nomini,
Quod praeparavit homini
Tantae matronam gratiae.

2a. Haec est illa mirabilis,
Illa incomparabilis,
Quae partus ineffabilis
Novitatem exhibuit.

2b. Haec est arbor perutilis,
Sublimi fructu fertilis,
Virgo, mater et humilis,
Quae coeli regem genuit.

3a. O vere nova novitas,
Humilitas et dignitas,
Fecunditas et castitas
Simul florent in virgine.

3b. O summe cara caritas,
Begnitas et veritas,
Humanitas et deitas
Manent in Deo homine.

4a. Per singularem filium,
O singulare lilium,
Ejecti in exsilium
Reducti sunt ad patriam.

4b. Tu es solamen cordium,
Nostrae pacis exordium,
Mundo praestans subsidium,
Salutem et laetitiam.

5a. Ave, felix puerpera,
Beata tua viscera,
Beata sunt et ubera,
Quae lactaverunt Dominum.

5b. Excelsa supra sidera,
Morbos nostros considera
Et sanare nos propera,
Praedulcis virgo virginum.

Miss. ms. S. Dionysii saec. 14. Cod. Parisiens. 1107 mit Mel.

86. De beata Maria V.

1a. Salve, stella, mundi lumen,
Salve, cella celans numen,
Salve, decus gloriae;

1b. Splendor rerum et cacumen,
Vas sincerum, pons et flumen
Aromatum gratiae.

2a. O coelestis figuli
Vas desiderabile,

2b. Vas medelae saeculi,
Vas decens, vas utile,

3a. O Maria, gratia
Plena sancti spiritus,

3b. Dux in via praevia,
Lux praefulgens coelitus.

4a. Tu jucunda res et recens,
Summe munda, summe decens,
Summi regis regia;

5a. Tu lacuna documenti,
Sol et luna firmamenti
Opportuna, firma menti
Dux et lux laetitiae.

6a. O virtutis vis et vita,
Spes salutis, nos invita,
Ut tecum coeli thalamo
Fruamur dulci balsamo.

7a. Corda, linguas sic instaures,
Ut nos pingas et deaures
Honestatis moribus;

4b. Summum paris, summa parens,
Expers paris, summe parens,
Summe tu egregia.

5b. Schola morum, mons odoris,
Fax amorum, fons dulcoris,
Decor florum, flos decoris,
Foedus amicitiae.

6b. Ros et rosa gloriosa,
Dulcis flagrans primula,
Mel et melos, pande caelos
Nobis prece sedula.

7b. Ut, qui damus tibi laudes,
Gaudeamus, ubi gaudes
Coeli cincta floribus.

Miss. ms. S. Dionysii. saec. 14. Cod. Parisiens. 1107. Mit Mel. = Corde puro mente mundo, von der indes die Choräle 6 und 7 nur je einmal verwandt sind. — 4b, 3 Summe re egregia. — 8a, 2 pinguas.

87. De beata Maria V.

1a. Mellis stilla, maris stella,
Cujus dulcor vincit mella,
Cujus splendor sidera,

2a. Virgo parens expers paris,
Dum tu pares, Deum paris,
Sed veste sub altera;

3a. Patet indicio
Conversi nominis,
Cur sis, annuntio,
Praeclara feminis.

4a. Verbi conceptio
Nil habet criminis
Nec flore proprio
Vernare desinis.

5a. Verus homo, verus Deus
Propter reos tamquam reus
Carne crucifigitur;

6a. Et videtur ratione,
Quod in isto sis agone
Plus passa quam filius;

7a. Sed resurgens leo fortis
Aufert principatum mortis,
Refert praedam inferi;

1b. Coeli scala, boni schola,
Profers solem, virgo, sola,
Virgo sed puerpera.

2b. Paris patrem filia,
Quem claudentem omnia
Tua claudunt viscera.

3b. Ex tuo gremio
Nascens fons luminis
Splendet in medio
Nostrae caliginis.

4b. In te fit unio
Matris et virginis,
In tuo filio
Dei et hominis.

5b. Dum salvator condemnatur,
Ut mors jure moriatur,
Vita sponte moritur.

6b. Suum corpus victimam
Dedit, tuam animam
Pertransivit gladius.

7b. Plus compassa patienti,
Plus consurgis resurgenti
Quam sanctorum ceteri.

8a. Placa nobis, o beata,
Patrem, natum, parens, nata,
Carnis pro flagitio

8b. Ne mens ipsa flagelletur,
Sed in nobis iteretur
Christi resurrectio.

Miss. S. Dionysii saec. 14. Cod. Parisiens. 1107. — Mel. = Hodierna lux diei mit Einschaltungen. — 7b, 1 Plus compensa.

88. De beata Maria V.

1a. Ave, maris stella,
Mellis coeli cella,
Praefulgens puella,
Cocleste sacrarium.

1b. Ave, vitae via,
Mundi lux, Maria,
Pura, prudens, pia,
Virtutum armarium.

2a. Tu mons justitiae,
Flos temperantiae,
Rivus prudentiae,
Turris fortitudinis.

2b. Tu radix veniae,
Pincerna gratiae,
Regina gloriae,
Flumen dulcedinis.

3a. Ave, vernans rosa,
Gemma spiritalis,
Cedrus gloriosa,
Palma triumphalis.

3b. Sponsa speciosa
Sponsi specialis,
Parens speciosa
Prolis principalis.

4a. Tu virga mystica
Virgo concipiens,
Virga fructifera
Virgo parturiens.

4b. Virgo melliflua
Lactans et nutriens,
Virgo perpetua
Post partum permanens.

5a. Tu mater optima,
Quae culpas operis,
Prece piissima
Succurrens miseris.

5b. Clavis clarissima,
Quae coelos aperis,
Post Deum maxima
Spes nostri generis.

6a. Felix, fecunda,
Munda, jucunda,
Mundans inunda,
Mundis augens gratiam

6b. Decens, decora,
Fulgens aurora,
Nobis implora
Verae lucis copiam.

Miss. ms. S. Dionysii saec. 14. Cod. Parisiens. 1107. Mit Mel.

89. De beata Maria V.

1a. Salve virgo, mater Dei,
Per quam surgunt lapsi rei,
Salve virgo virginum;

1b. Salve, mater, vitae norma,
Mater speciosi forma
Prae filiis hominum.

2a. Salve, virgo, de beata
Stirpe Jesse virgo nata,
Rosa spinae nescia;

2b. Ut lilium inter spinas
Sic florescit in reginas
Virgo plena gratia.

3a. Salve, virgo, fons hortorum,
Quae nescisti viri thorum,
Nato praebens ubera;

3b. Patrem nescis facta mater,
Mater prolis, cujus pater
Matris nescit foedera.

4a. Tu puella sola prolem,
Sola paris stella solem
De Jacob egrediens;

4b. Tu figulum contra ritum
Concepisti, vas politum,
Vas laesuram nesciens.

5a. Tu es vellus fusum rore,
Rubus ignis in rubore,
Florens Jesse virgula;

5b. Tu es virga novo more
Fructum promens salvo flore,
Tu vatum oracula.

6a. Tu es rosa, cujus nodo
Latens fluxit miro modo
Palliata deitas;

6b. Rosa luce non marcescit,
Lux in rosa non decrescit,
Stat utrimque firmitas.

7a. Virgo, decus castitatis,
Per te nobis relegatis
Redditur haereditas;

7b. Tuo partu sumus parti,
Quos subjecit laevae parti
Primae matris pravitas.

8a. Jure partus te non laedit,
Cujus partum non praecedit
Carnalis fragilitas;

8b. Tuum partum lex naturae
Stupet suo fracto jure,
Dum parit virginitas.

9a. Salve, mater, stella maris,
Quae prae cunctis sublimaris
In coeli palatio;

9b. Tuos servos, virgo, serva,
Ne nos hostis fraus proterva
Demergat in vitio.

Grad. ms. Compendiense saec. 14. Cod. Parisiens. 17329.

90. De beata Maria V.

1a. Ad laudem virginis,
Quam replet flaminis
Potentia,
Renovantur omnia,
Quae deitas patravit.

1b. Sub umbra numinis
Ad instar fluminis
Fit copia,
In qua redit gratia,
Quae saucia curavit.

2a. Rubus igne claruit
Nec comburi potuit,
In virgine
Sine viri semine
Fecunditas laudatur.

2b. Legis umbra pellitur
Et de manna gignitur
Vermiculus;
Infidelis populus
Ut hedera siccatur.

3a. Vellus rorem, virga florem
Jam concepit, quem excepit
Gedeonis conchula.

3b. Stella solem virgo prolem
Generavit, quam signavit
Prophetalis virgula.

4a. Novum Deus aethere
Miro facit opere:
Vir nascitur nec rumpitur
Virginea clausura,
Sic matrem virginem
Obstupuit natura.

4b. Caput anguis sternitur,
Sacro pede premitur,
Subigitur, conteritur
Ab humana factura;
Plaudamus liberi
De veteri jactura.

5a. Creatorem creatura
Veneretur
et serviat auctori;

5b. Deus homo regni domo
Pulsum pomo
restituit honori.

6a. Fons de petra proruit,
Latus agni patuit,
Rivus inde profluit,
Qui diluit
veneficum cruorem.

6b. Statua percutitur,
Sine manu caeditur
Lapis, mons efficitur,
Virginitas
hinc obtinet favorem.

Grad. ms. Compendiense saec. 14. Cod. Parisiens. 17329. — 4b, 4 humani.

91. De beata Maria V.

1a. Salve, regina gloriae,
Maria, stella maris,
Solem paris justitiae,
Quae lunae compararis.

1b. Vitae dulcedo gratiae,
Fons atquae salutaris,
Mater misericordiae,
Tu portus appellaris.

2a. Summi regis palatium,
Thronus imperatoris,
Sponsi reclinatorium,
Tu sponsa creatoris.

2b. O pauperum solatium,
Remedium languoris,
Dignum Dei sacrarium,
Vas aeterni splendoris.

3a. O melle dulcior,
Auro splendidior,
Risu jucundior,
Amore carior.

3b. Nive candidior,
Rosa fragrantior,
Palma sublimior,
Saphyro pulchrior.

4a. Te laus harmonica,
Te vox prophetica,
Laudat et cantica,
Lex evangelica.

4b. Virgo Davidica,
Dei angelica,
Duc nos ad coelica
Regna, spes unica.

Cod. Parisiens. 1343. saec. 14. Mit Mel. — Vergl. die Bemerkung Anal. hymn. VIII, p. 11.

92. De beata Maria V.

1a. Salve, mater, coeli porta,
Virgo florens et exorta
David ex prosapia;

1b. Ave, virgo, fructu plena,
Ave, fulgens et serena,
Mater es et filia.

2a. Ave, virgo, prole laeta,
Ave, gaudens et repleta
Deitatis gratia;

2b. Ave, virgo, stirpe florens,
Ave, mater Christi, potens
In coelesti curia.

3a. Ave, mater sed intacta,
Ave, cujus non est facta
Homini societas;

3b. Ave, quam non violavit,
Ave, quam non dissipavit
Hominis societas.

4a. O Maria, stella clara,
Quam non turbat res amara,
Omni plena gratia;

4b. O Maria, nos poscentes
Fac admitti congaudentes
In coelesti gloria.

Miss. ms. Tullense saec. 14. Cod. Parisiens. 11592.

93. De beata Maria V.

1a. Mundi restauratio
Fit ex mira gratia,
Stupet mentis ratio:
Virgo dulcis Maria
E coelo salutatur
Et verbo fecundatur;
Quis persentit talia?

1b. Conceptus mirabilis
Naturae contrarius,
Est partus laudabilis,
Quid hoc festo sanctius?
Aaron virga fronduit
Nec radicata fuit,
Quid hoc fructu dulcius?

2a. Natus mirabiliter
Contra naturalia
Surrexit agiliter
Et cum eo agmina
Surrexerunt pariter
Sanctorum coelestia
Gaude, virgo Maria.

2b. Nos a malis surgere
Ad suprema erigi,
Sursum quae sunt, sapere,
Ad virtutes dirigi,
Postules a filio
Nobis hoc exsilio,
Rosa juncta lilio.

3a. Securam monstra viam,
Ad coelestem patriam
Quae ducit, hanc resera,
Quam Eva praecluserat,

3b. Ne maligni aemuli
Illam et latrunculi
Praecludant, quam mors tui
Nati reseraverat.

Miss. ms. S. Floriani XI 391. saec. 14. A. — Miss. ms. Salisburgense saec. 15. Cod. bibl. publ. V 1 A 11. B. — Miss. ms. Salisburgense anni 1490. Cod. Palat. Vindobonens. 1778. C. — Miss. ms. Graecense 109. saec. 15. D. — 1a, 1 reparatio A. — 1a, 5 Coelo salutatur B. — 1a, 6 Et virgo B. — 1a, 7 persensit AC. — 1b, 7 Quid hoc fetu A. — 2a, 3 Sed rexit agiliter BC. — 2b, 2 erigere B. — 2b, 6 Pro nobis B. — 3b, 1 Te maligni B. — Mel. = Mundi renovatio, die deutsche Singweise.

94. De beata Maria V.

1a. Consolatrix miserorum,
Relevatrix infirmorum,
Audi, clemens domina;

1b. Tu spes sola peccatorum,
Orta stella, lux caecorum,
Ducum frangens agmina.

2a. Maria dignior
In Dei curia,
In donis potior,
Paris es nescia,
Tu sol splendidior
Coelorum gloria.

2b. Proclives flectimur
Statim ad vitia,
In pugna vincimur
Hostium varia,
Heu, mater, morimur,
Adde remedia.

3a. Cunctis bonis te ditavit,
Hortum tuum dum perflavit,
Auster invisibilis;

3b. Sic se terris irroravit
Deus ex te, quam creavit,
Natus ineffabilis.

4a. Tu fons indeficiens
Aridos reficiens,
Mens est post te sitiens
Lac et mel fluentem.

4b. Nam corpus inficiens,
Behemot decipiens,
Mundus et deficiens
Circum premunt mentem.

5a. Tu pauperum praedium,
Convallis humilium,
Hortus es castorum;

5b. Arx es poenitentium,
Castrum militantium,
Turris es victorum.

6a. Tu piscina suavitatis,
Humanatae deitatis
Dulcis torrens aureus;

6b. Paradisus voluptatis,
Universae bonitatis
Fons, rivulus, alveus.

7a. Arca sacra foederis
Et humani generis
Pia mediatrix,

7b. Expiatrix sceleris
Et divini muneris
Larga dispensatrix.

8a. O dulce consilium,
Largum beneficium,
Novum privilegium,
Virgo gravidatur.

8b. O magnum mysterium,
O mirum commercium,
O pium connubium,
Verbum incarnatur.

9a. Rex in coelis rutilans
Jacet in praesepio,
Miseros assimilans
Vagit matris gremio,
Gaudens, homo, plora.

9b. Agnosce puerulum,
Amplectere socium,
Virgo, lactans parvulum
Injuriae nescium
Pro fratribus ora.

Prosar. ms. Franciscan. saec. 14/15. Cod. Parisiens. 1339. Mit Mel.

95. De beata Maria V.

1a. Exsul, surge, jam est hora,
Patriae vitam explora,
Ecce rutilat aurora
Nova novae gratiae.

1b. Nova pigmentorum cella
Nova nobis pluit mella,
Orta est ex Jacob stella,
Cedit nox miseriae.

2a. Dum in mari fluctuamus,
Per hanc stellam dirigamus
Cursum, ut sic attingamus
Verae portum patriae.

2b. Nostra venit advocata
A patrono vero data,
Ut pro reis leges grata
Alleget clementiae.

3a. Haec verae lucis alumna,
Nubes et ignis columna
Lucet, quibus est aerumna
Lutum, later, palea.

3b. Virga de radice Jesse,
Rege reos indefesse
Et duc nos ad verum esse
Ab hac mortis fovea.

Prosar. Franciscan. saec. 14/15. Cod. Parisiens. 1339. Mit eigener Mel.

96. De beata Maria V.

1a. Virgo mater, gratulare,
Digna Deum generare,
Fac nos digne te laudare,
Astra, solum, mare
tibi desiderant jubilare.

1b. Stirpe regis propagata,
Dei mater illibata,
Nostra clemens advocata,
Per te via data,
per te salus est reparata.

2a. Speciosa coeli porta,
Per quam justis lux est orta,
Tuae laudi nos conforta,
Corrige distorta,
bona perdita praesto reporta.

2b. Christi mater benedicta,
Vero sole stans amicta,
Nostra tolli fac delicta,
Solvans inflicta,
miseris medicina relicta.

3a. De supernis auster flavit,
Qui dum tibi obumbravit
Ac te virgo fecundavit
Quos sua plasmavit
manus hos lapsos reparavit.

3b. O mirande coelibatus,
Ex te Deus incarnatus
Est pro nobis immolatus,
In cruce damnatus
ob nostri damna reatus.

4a. Infirmorum consolatrix,
Captivorum liberatrix,
perditorum reparatrix,
Mundi salvatrix,
animarum summa beatrix.

4b. Resurgentem tuum natum
Super coelos elevatum
Ita nobis fac placatum,
Ut per pneuma datum
dimittat quemque reatum.

5a. Jam in regno sublimaris,
Nati vultum contemplaris,
Ut regina coronaris,
Nescia quippe paris
prope regem digna locaris.

5b. De torrente, voluptatis,
Quo potaris cum beatis,
Prece tuae pietatis
Participes gratis
faciat nos fons bonitatis.

Sequent. ms. Lunaelacense saec. 15. Cod. Palat. Vindobonens. 4977. A. — Cant. ms. Tegurinum saec. 15. Cgm. Monacens. 716. B. — Orat. ms. Underdorfense saec. 15. Clm. Monacens. 7815. C. — 2b, 2 stas B. — 3a, 2 dum fehlt C. — 3a, 4 sq. Quos sua bonitas plasmavit reparavit dum serpentis caput in te stravit. C. — 3b, 2 Ex te fehlt C. — 3b, 5 nostra C. — 4a, 4 Desperatorum salvatrix C. — 4a, 5 summa liberatrix C. — 5b, 1 Nectarem voluptatis C.

97. De beata Maria V.

1a. Flos de spina procreatur,
Et flos flore fecundatur
Fructum vitae proferens;

1b. Inter spinas rosa crescit,
Sed spineti dolum nescit
Flos prae cunctis redolens.

2a. Haec est Evae de radice
Virga nata peccatrice
Primo carens vitio,

2b. Haec radicis noxam gerit,
Sed in illa noxa perit
Fecundata filio.

3a. Haec est rosa delicata,
Quae de regum ramis nata
Nobis fert umbraculum,

3b. Paranympho salutata,
Pneumateque impraegnata,
Christi tabernaculum.

4a. Ave virgo gravidata,
Rubo Moysi signata,
Genitrix verbigenae;

4b. Igne sacro inflammata,
Per te simus, advocata,
Coelici indigenae.

5a. Tu es mater Salomonis,
Digna sceptris et coronis,
O regina gloriae;

5b. Tu es vivus fons hortorum,
Quem mens sitit infirmorum,
O pincerna veniae.